

Číslo: 01 – 4 / 2019 – 5

V Novom Sade dňa 21.01.2019

Výročná správa Výboru pre kultúru NRSNM za r. 2018

Výbor pre kultúru Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny (ďalej NRSNM) v roku 2018 pracoval v súlade so schváleným plánom a programom, rozvrhnutým do siedmich komisií. Zaoberal sa rozvojom a zachovávaním kultúry a kultúrneho dedičstva ako i tradície príslušníkov slovenskej národnostnej menšiny. Výbor pôsobil v nasledujúcom zložení: Ján Slávik, predseda, Michal Ďurovka, podpredseda, členovia Viera Miškovcová, Martin Prebudila, Alexander Bako, Ján Agarský, Anna Medved'ová, Jarmila Stojimirovićová, Valentín Michal Grňa, Juraj Súdi a Vladimír Valentík. Členka Výkonnej rady NRSNM poverená kultúrou bola Jarmila Bohušová. Výbor nie iba v roku 2018, ale i počas celého mandátneho obdobia (2014 – 2018) podporoval literárnu, hudobno-folklórnu, vydavateľskú, výtvarnú, knižničnú, divadelnú tvorivosť, ako aj iné aktivity a podujatia v oblasti kultúry, ktoré sa uskutočnili nielen v Srbsku, ale i v zahraničí.

Zo 7. zasadnutia Výboru pre kultúru NRSNM

Dňa 26. januára 2018 v miestnostiach NRSNM v Novom Sade sa uskutočnilo siedme zasadnutie Výboru pre kultúru NRSNM. Prítomní boli: Ján Slávik, Michal Ďurovka, Vladimír Valentík, Viera Miškovcová, Martin Prebudila, Juraj Súdi, Ján Agarský a Valentín Michal Grňa za prítomnosti riaditeľky Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov Anny Chrt'anovej-Leskovac.

Po schválení programu rokovania a záverov z predchádzajúceho zasadnutia VPK NRSNM, ktoré sa uskutočnilo 18. októbra 2017, prítomní sa venovali návrhom plánov jednotlivých komisií výboru, na základe ktorých sa vypracoval jednotný návrh plánu Výboru pre kultúru NRSNM na rok 2018. Vzhľadom na informáciu, získanú na

porade v organizácii Kancelárie pre ľudské a menšinové práva a OSCE pre koordinátorov národnostných rád v novembri 2017, podľa ktorej výbor, čiže NRSNM v roku 2018 z republikového rozpočtu bude mať k dispozícii rovnakú výšku prostriedkov ako v minulom roku, členovia boli informovaní, že návrhy plánov jednotlivých komisií bude treba pripraviť vo finančnom rozsahu podobnom ako v r. 2017. Predsedovia komisií s odôvodneniami podali konkrétne návrhy na aktivity s menšími resp. väčšími finančnými odchýlkami a upozornili na jednotlivé podujatia, ktoré si v roku 2018 zasluhujú osobitnú pozornosť. V rámci tohto bodu prítomní sa zaoberali analýzou žiadostí, ktoré zaslali ustanovizne a združenia, čiže požiadali Výbor pre kultúru o finančnú podporu v r. 2018. Dve zo žiadostí sa vzťahovali na rekonštrukciu resp. adaptáciu priestorov a keďže sa z Výboru pre úradné používanie jazyka a písma NRSNM financovali kapitálne vklady, členovia ich navrhli na posúdenie tomuto výboru. K iným žiadostiam členovia zaujali stanovisko, aby sa dané subjekty uchádzali o prostriedky, ktoré prostredníctvom súbehov udeľujú sekretariáty APV a Ministerstvo kultúry a informovania Srbskej republiky.

K návrhu Výročnej správy VPK NRSNM za rok 2017 sa členovia výboru pochvalne zmienili a s jednotlivými úpravami ju jednoznačne schválili. V rámci bodu Rôzne sa dotkli páľčivých tém v oblasti menšinovej kultúry s návrhom pracovať na záchrane našich spolkov a v hľadaní spôsobov na riešenie problémov, ktorých pôvodcom je (podľa názoru väčšiny prítomných) predovšetkým ľudský faktor. Po zasadnutí predseda VPK Ján Slávik dal vyhlášku pre médiá.

Zvolené nové vedenie Výboru pre kultúru NRSNM

Dňa 28. decembra 2018 v Báčskom Petrovci sa v priestoroch ústredia Domu Matice slovenskej Ľudovíta Mišíka uskutočnilo druhé pracovné zasadnutie Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny v Srbsku, ktorým predsedala Libuška Lakatošová, novozvolená predsedníčka NRSNM. Za prítomnosti 27 členov rady schválený bol nový štatút, tiež podpredsedovia národnostnej rady, predseda, podpredsedovia a členovia výkonnej rady ako i predsedovia, podpredsedovia a členovia všetkých štyroch výborov národnostnej rady. Novými podpredsedami NRSNM sa stali Pavel Surový, Zlatko Šimák a Tatiana Vujačić. Predsedom Výkonnej

rady NRSNM sa stal Miroslav Tomáš, za podpredsedov boli zvolení Branislav Kulík a Anna Hud'anová. Členmi výkonnej rady sa stali Svetlana Zolňanová (poverená oblasťou vzdelávania), Ján Makan (poverený oblasťou kultúry), Zlatko Lenhart (poverený oblasťou informovania) a Janko Havran (poverený úradným používaním jazyka a písma).

Do nového zloženia Výboru pre kultúru NRSNM, ktoré bude pracovať v mandátom období 2018 – 2022 boli zvolení: Anna Čapeľová, predsedníčka, Miruška Kočišová, podpredsedníčka, a členovia Viera Miškovicová, Boris Babík, Jaroslav Múdry, Katarína Kalmárová, Danica Vřbová, Ján Tomáš, Ana Zolnajová, Tatjana Štaubová, Tijana Farkašová, Miroslav Brna a Andreja Vozárová.

Kultúrne podujatia s osobitným významom pre slovenskú národnostnú menšinu, ktoré finančne podporoval Výbor pre kultúru NRSNM

62. Literárne snemovanie

Dňa 21. apríla 2018 sa v Dome Matice slovenskej Ľudovíta Mišíka v Báčskom Petrovci v organizácii Slovenského vydavateľského centra, Výboru pre kultúru NRSNM a redakcie mesačníka pre literatúru a kultúru Nový život uskutočnilo 62. Literárne snemovanie – najstaršie literárno-kultúrne podujatie slovenských spisovateľov vo Vojvodine. Najprv minútkou ticha prítomní vzdali poctu zosnulému spisovateľovi Jánovi Labáthovi a po uvítacích slovách šéfredaktorky Nového života Zdenky Valentovej Belicovej, prihovorili sa Ján Brtka, predseda Matice slovenskej v Srbsku, Anna Tomanová Makanová, predsedníčka Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny a spred Združenia spisovateľov Srbska Brana Vukadinović. V pokračovaní bola udelená Cena Nového života za rok 2017 a získal ju Mišo Smišek za poviedku Kroky (NŽ, č. 3-4/2017). Zdôvodnenie prečítal Juraj Bartoš a v komisii okrem neho pracovali i Anna Vršková a Katarína Hricová.

Prvá časť snemovania bola venovaná autorom, ktorí v 2018. roku zaznamenali životné jubileum – Miroslav Demák (70) a Tomáš Čelovský (60). O M. Demákovi príspevky prečítali Zuzana Týrová a Martin Prebudila a o T. Čelovskom Zoroslav Spevák a Zuzana Čížiková. V rámci druhej časti snemovania, ktorá má zvyčajne

odbornovo-vedecký charakter, hlavnou témou bol cestopis v slovenskej vojvodinskej literatúre a moderátorom bol Martin Prebudila.

O cestopisoch sa zmienili Marína Šimáková-Speváková, Zuzana Čížiková, Juraj Bartoš, Annamária Boldocká Grbić, Vladimíra Dorčová-Valtnerová, Viera Dorčová-Babiaková, text Ota Filipa prečítal Martin Prebudila, ktorý mal i vlastný príspevok. Boli to pohľady na cestopisný žáner u nás od samotných začiatkov, jeho zastúpenie v dobovej tlači ako i v rámci diela Andreja Čipkára, Miliny Vrtunskej, Miroslava Demáka, Vladimíra Dorču, Jána Dorču, Jána Kišgeciho.

48. Folklórny festival Tancuj, tancuj...

Dňa 26. mája 2018 v areáli hložianskeho amfiteátra uskutočnil sa 48. ročník Folklórneho festivalu Tancuj, tancuj... Okrem tanečných súborov súťažili aj spevácke skupiny a orchestre z väčšiny slovenských vojvodinských prostredí – Aradáča, Báčskeho Petrovca, Boľoviec, Erdevíka, Hajdušice, Hložian, Jánošíka, Kovačice, Kulpína, Kysáča, Lalite, Lugu, Nového Sadu, Padiny, Pivnice, Selenče, Starej Pazovy, Šídu a Vojlovice.

Prítomných v Dome kultúry pred Koncertom speváckych skupín a orchestrov privítala Anna Chrtánová-Leskovac, riaditeľka Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov a koncert otvorila Jarmila Bohušová, členka Výkonnej rady NRSNM poverená kultúrou. Na začiatku prvého koncertu tanečných skupín slávnostne sa prihovorili predseda Rady Miestneho spoločenstva v Hložanoch Pavel Žembery, predseda Obce Báčsky Petrovec Srđan Simić, podpredseda Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí Peter Prochácka, úradujúca asistentka v Pokrajinskom sekretariáte pre vzdelávanie, predpisy, správu a národnostné menšiny – národnostné spoločenstvá AP Vojvodiny Milina Chrtánová a predsedníčka NRSNM v Srbsku Anna Tomanová Makanová.

Podľa ustáleného modelu organizovania slovenských vojvodinských festivalov, ktoré majú celomenšinový ráz, spoluzakladateľmi festivalu Tancuj, tancuj... i tentoraz boli Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny v Srbsku a SKOS Jednota z Hložian. Organizátormi boli Miestne spoločenstvo Hložany, Báčskopetrovská obec a Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov. Okrem spomenutých zakladateľov a organizátorov, festival finančne podporili i Ministerstvo kultúry a informovania

Srbskej republiky, Autonómna pokrajina Vojvodina a Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí. Festival mal i Organizačno-správnú radu, Realizačný výbor a koordinátorkou bola Slovenka Benková Martinková.

Slávnostné vyhodnotenie festivalu sa uskutočnilo v závere večerného koncertu, ktorý sledovalo nie iba obecnstvo v Hložanoch, ale aj diváci prostredníctvom priameho prenosu RTV Vojvodiny. Odborná porota, ktorá hodnotila výkony tanečných súborov, aj tentoraz mala skutočne veľmi málo času na to, aby rozhodla o odmenách. Pracovala v zložení: Ružena Červenská, Vlastimil Fabišík a Milorad Lonić a ľudový odev hodnotila Anna Čúsová. Keď ide o porotu, ktorá hodnotila prednesy speváckych skupín a orchestrov, pracovala v zložení: Jarmila Juricová Stupavská, Mária Zdravkovičová a Olivera Gabríniová-Popadičová.

Výsledky festivalu. V kategórii ľudových orchestrov 1. cena: Ľudový orchester SKC P. J. Šafárika z Nového Sadu. 2. cena: Ľudový orchester Domu kultúry Michala Babinku z Padiny. 3. cena: Dom kultúry 3. októbra z Kovačice. V kategórii speváckych skupín: 1. cena: Dievčenská spevácka skupina Perla Kreatívneho centra pre cestovný ruch, umenie a kultúru z Kovačice. 2. cena: Mužská spevácka skupina SKOS Detvan z Vojlovic. 3. cena: Mužská spevácka skupina SKUS V pivnickom poli z Pivnice. V kategórii tanečných skupín: 1. cena: Folklórny súbor SKOS Detvan z Vojlovic – svadobná obyčaj Pán starejší, pán starejší, ktorý zároveň získal i sošku NRSNM. 2. cena: Folklórny súbor V šírom poli hruška Domu kultúry 3. októbra z Kovačice za obyčaj Jeden kováč koňa kuje a 3. cena: Folklórny súbor Šafárik SKC Pavla Jozefa Šafárika z Nového Sadu za obyčaj Keď som sa ja z nášho kraja. Autorkou scenára všetkých koncertov bola Katarína Melegová-Melichová. Koncerty moderovali Monika Bažal'ová, Elena Vršková a Samer Hamadeh.

Výstava počas Folklórneho festivalu Tancuj, tancuj...

Asociácia slovenských spolkov žien v r. 2018 organizovala výstavu aj počas FF Tancuj, tancuj... Vystavovalo sedem spolkov žien, zastrešovaných ASSŽ. Boli to spolky z Hložian, Starej Pazovy, Lugu, Kysáča, Dobanoviec, Kulpína a Padiny. Výstava bola podporená prostriedkami Komisie pre ochranu kultúrnych tradícií Výboru pre kultúru.

25. Detská divadelná prehliadka 3xĎ v Starej Pazove

V dňoch 1. až 3. júna 2018 v Starej Pazove prebiehala 25. Prehliadka slovenskej detskej divadelnej tvorby 3xĎ. V rámci slávnostného otváracieho ceremoniálu mladých hercov v divadelnej krajine veršami privítal staropazovský recitátor Andrej Simendić. Početných hostí a milovníkov slovenskej detskej divadelnej tvorby pozdravili Libuška Lakatošová, predsedníčka Organizačno-správnej rady prehliadky a Goran Jović, predseda ZO Stará Pazova. Prehliadku otvorila Anna Tomanová-Makanová, predsedníčka NRSNM. Na prehliadke vystúpilo desať súborov v súťažnej časti a tri hosťujúce. V prvý prehliadkový deň po otváracom programe obecnstvo si pozrelo hosťujúce predstavenie Tilda v podaní Slovenského vojvodinského divadla. Po nich nasledovali tri súťažné predstavenia. Deti z Kovačice predviedli predstavenie Smelý zajko v réžii Zuzany Putnik a Zuzany Svetlíkovej, z Vojlovice inscenáciu Peter Pán v réžii Alisy Oravcovej a zo Starej Pazovy Zmätok v knihe v réžii Aničky Balážovej, Ivana Ječmena, Maríny Havranovej a Lýdie Gedeľovskej. V ďalší festivalový deň vystúpilo päť súborov. V súťažnej časti prehliadky sa predstavili divadelníci zo Selenče s predstavením Kapitán John Peoplefox v réžii Anny Kolekovej, z Padiny s inscenáciou Aska a vlk v réžii Martina Labáta, Kysáčania predviedli Dievčatko so zápalkami v réžii Jána Privizera a deti z Bieleho Blata Sedemfarebný kvietok v réžii Adely Obšustovej. Dni detského divadla uzavreli Staropazovčania s hosťujúcim predstavením hraným po srbsky – Kako su nastale ružne reči v réžii Savu Đurđevića. Na programe boli tri súťažné predstavenia: z Bignule O bingul'ských prasiatkach v réžii Tijany Farkašovej, z Pivnice Kapitán John Peoplefox v réžii Vesny Kámaňovej a Jarmily Čobrdovej, z Báčskeho Petrovca Za horami za dolami, behá Maťko za bláznami v réžii Daniely Legiňovej-Sabovej. Tiež vystúpili i dve hosťujúce predstavenia – predškólači zo Starej Pazovy sa predstavili scénkou Sen jedného predškólača a z Crvenky predviedli Popolušku – najúspešnejšie detské predstavenie vo Vojvodine. V záverečný deň prehliadky bola i prezentácia detskej knižnej produkcie Slovenského vydavateľského centra z Báčskeho Petrovca.

Výkony hercov sledovali dve poroty. Detská v zložení: Sergej Golubović, Andrian Mend'an, Milan Hudec a Andrea Jašová a odborná porota v zložení: profesionáli Miroslav Benka, Ján Makan a Miroslav Fábry. Na prehliadke sa počas

troch dní konali aj divadelné dielne režiséra Jána Čániho, ktoré boli venované 190. výročiu narodenia Pavla Dobšinského. Práve odkazom Dobšinského dolnozemskej Slovákom sa začal i zatvárací ceremoniál, ktorý pripravil J. Čáni s pazovskými hercami a po ktorom nasledovalo udelenie cien.

Podľa rozhodnutia odbornej poroty prvú cenu a zároveň Cenu NRSNM, sošku Miry Brtkovej, získalo predstavenie Peter Pan SKOS Detvan z Vojlovice, druhú cenu a striebornú plaketu predstavenie Aska a vlk zo ZŠ maršala Tita z Padiny a tretiu cenu a bronzovú plaketu predstavenie Za horami za dolami, behá Maťko za bláznami SKUS Petrovská družina z Báčskeho Petrovca.

Cena za najúspešnejšiu dramaturgiu dostala sa Martinovi Labátovi z Padiny, ktorý získal aj Cenu za najúspešnejšiu scénografiu a réžiu, kým sa Cena za kostýmy dostala Tereze Oravcovej z Vojlovice. Odborná porota udelila aj ceny najúspešnejším debutantom – Kataríne Gubečkovej zo Starej Pazovy a Michalovi Marekovi z Vojlovice, za stvárnenie epizódnych postáv Borisovi Pavelovi z Padiny a Andrei Kolárikovej z Vojlovice a za najúspešnejšiu hlavnú mužskú a ženskú postavu Martinovi Červenému a Marcelle Gániovej z Báčskeho Petrovca ako aj desať rovnoprávných cien za herecké výkony.

Detská porota udelila diplom za najúspešnejšiu mužskú a ženskú postavu v každom predstavení a podľa jej ocenenia najsympatickejší herci boli Vladislav Gubečka zo Starej Pazovy a Elena Straková z Kovačice, najkomickejší Iveta Gubečková zo Starej Pazovy a Pavel Poniger Forero z Báčskeho Petrovca. Najsympatickejším hereckým párom sa stali Una Brtková a Andrej Murtín z Kovačice, kým najsympatickejší kostým mala Ivona Katiciová zo Starej Pazovy. Najkrajší výkres, ktorý sa nachádza na diplome, vypracovala siedmačka Jana Opavská zo Starej Pazovy. Brány divadelnej krajiny v roku 2018 zatvorila Libuška Lakatošová, predsedníčka Organizačno-správnej rady. Organizačne a finančne sa na prehliadke podieľali: NRSNM, Obec Stará Pazova, Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov a SKUS hrdinu Janka Čmelíka. Prehliadku podporili aj Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí a Pokrajinský sekretariát pre kultúru, verejné informovanie a vzťahy s náboženskými spoločenstvami.

25. Detský folklórny festival Zlatá brána

Galakonzert jubilejného 25. Detského folklórneho festivalu Zlatá brána sa v nedeľu 24. júna 2018 v Kysáči začal hymnou a predstavovaním tanečných párov zo všetkých prostredí, z ktorých malí tanečníci, speváci a hudobníci pricestovali. Nasledoval otvárací ceremoniál, dvíhanie vlajky a potom sa to naplno roztancovalo a rozspievalo.

Hostí vítal Pavel Surový, pokrajinský poslanec, člen NRSNM, riaditeľ Kultúrneho centra Kysáč a riaditeľ festivalu Zlatá brána. Vyzdvihol, že je dôležité investovať do detí, do ich vzdelania a kultúry a že im treba vštepovať i lásku k tomu, čo je naše vlastné, aby nezabudli odkiaľ pochádzajú a ak raz aj odídu, aby sa vrátili späť do rodiska. Dragana Miloševićová, pokrajinská tajomníčka pre kultúru, verejné informovanie a vzťahy s náboženskými spoločnosťami, sa prihovorila aj v mene pokrajinskej vlády a povedala, že sú organizátori a účastníci festivalu svojráznymi ochrancami tradície, tradičných hodnôt, kultúrneho dedičstva a národnostných obyčají. Dagmar Repčeková, veľvyslankyňa Slovenskej republiky v Srbsku, vyslovila potešenie z toho, že festival poukazuje na to, čo nás spája, na krásu v tej dokonalosti, ktorá bola v našej minulosti v našej kultúre, našich zvykoch, tancoch a spevoch. Festival otvoril Zdravko Jelušić, predseda Zhromaždenia Mesta Nový Sad. V otváracom príhovore povedal, že Slováci svojím príchodom pred niekoľkými stáročiami obohatili Vojvodinu a počas tých stáročí nezabudli na to kto sú a skadiaľ prišli. Vyzdvihol aj prínos Slovákov k tomu, aby sa Nový Sad stal európskym hlavným mestom kultúry. Ako povedal, každý Slovák v Srbsku je veľvyslancom Slovenska aj tu v Srbsku, ale aj Srbska na Slovensku.

Festival aj tohto roku organizovala Ustanovizeň pre kultúru a vzdelávanie, Kultúrne centrum Kysáč pod záštitou Mesta Nový Sad, ktoré festival i financuje. Zlatú bránu ešte finančne podporili: Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí, Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny, Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov a podporili ho aj pokrajinská vláda, a už spomenuté pokrajinské sekretariáty. Prínos k festivalu dali aj mediálni a iní sponzori.

Na galakonzerte vystúpili súbory z Bingule, Báčskeho Petrovca, Lugu, Vojlovice, Lalite, Erdevíka, Hložian, Boľoviec, Kovačice, Starej Pazovy, Padiny, Pivnice, Šídu, Bieleho Blata, Kulpína, Nového Sadu, Selenče, Kysáča. Tiež

z Lovčenca, Čelareva, Iloka z Chorvátska, Trenčína a Bratislavy zo Slovenska. Ich vystúpenia sledovala odborná porota v zložení Anna Medveďová, etnologička, Olivera Popadićová, hudobná pedagogička, a Patrik Rago, etnológ. Rozprávkoví moderátori tohtoročného festivalu boli: Ivan Chrt'án (princ Karol), Jana Čižmanská (šašo Lola), Miloš Vrška, (kráľ Vladislav), Nina Vršková (kráľovná Viktória), Lana Jambrichová (kráľovič Peter), Martina Agarská (kuchárka Gizela), Emília Čemanová (záhradníčka Juliana). Scenár napísali, hercov nacvičili a režírovali Tatiana Klinková a Milina Chrt'anová. Po ukončení galakonzertu Zlatej brány, na ktorom sa vystriedalo 38 tanečných, speváckych a hudobných bodov, vyhlásili víťazov. Nimi sa tentoraz stali Pivničania, ktorí získali prvú cenu a sošku NRSNM. Ide o DFS Ratolesť SKUS Pivnica, ktorý zatancoval detské hry Babka mi rozprávala. Autormi boli Janko Merník a Tatjana Macková, nacvičili Janko Merník a Viera Brňová. Vedúci orchestra bol Valentín Michal Grňa. Druhú cenu získal DFS Hájiček KUS Mladosť v Lugu za detské hry Na lúke. Autorkou a nacvičovateľkou bola Viera Bažal'ová a vedúcim orchestra Valentín Michal Grňa. Tretia cena sa dostala do rúk DFS Holubička DK Michala Babinku v Padine, ktorý sa predstavil tancom Pôjdeme mi na *tančuru*. Autorkou a nacvičovateľkou bola Anna Halajová a vedúcim orchestra Pavel Tomáš. Ceny najúspešnejším súborom udelila Katarína Melegová-Melichová, predsedníčka Výkonnej rady NRSNM a diplomy udelil Pavel Surový, riaditeľ KC Kysáč a festivalu Zlatá brána. Aj tohto roku bol vydaný bulletin.

Slovenské národné slávnosti 2018

Otvárací program 57. SNS

Otvárací program 57. Slovenských národných slávností, ktorý sa uskutočnil 10. augusta 2018 v sieni Slovenského vojvodinského divadla v Báčskom Petrovci, bol koncipovaný v znamení 15. výročia pôsobenia Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny a jeho základom bola opereta Pekná nová maľovaná kolíska. Libreto tejto operety r. 1923 napísal známy slovenský dramatik Vladimír Hurban Vladimírov, evanjelický farár pôsobiaci v Starej Pazove a hudbu – Anton Cíger. Scenár a réžiu otváracieho programu slávností mal kulpínsky rodák žijúci na Slovensku – Michal Babiak. Libreto VHV-ho Peknej novej maľovanej kolisky sa totiž považuje za prvé slovenské operetné libreto a je obdivuhodné, že časťou tento

divadelný hudobno-dramatický skvost, vznikol práve medzi vojvodinskými Slovákami.

V programe v jednotlivých častiach boli predstavené výsledky 15-ročnej práce štyroch výborov NRSNM, v rámci ktorých má národnostná rada kompetencie a na dokumentárne časti nadväzovali operetné segmenty. Umeleckú časť programu, v ktorej sa striedali hudobné a prozaické časti, spolu vytvorili hudobníci, speváci, herci a tanečníci z rôznych slovenských vojvodinských prostredí. Dirigentkou bola Slovenka Benková Martinková, sólový spev mali Marek Andrej Kaňa, Katarína Kalmárová, Anna Zorňanová a Adam Vladislav Stupavský. Vystúpili i jednotliví členovia dvoch zborov – cirkevného spevokolu Credimus a komorného zboru Musica viva, ktorých pripravila Anna Medveďová. Kompletnú hudobnú časť na klavíri sprevádzala profesorka hudby z Nového Sadu Sonja Mušikić. Zúčastnili sa i divadelní ochotníci Andrej Matúš, Katarína Melegová-Melichová, Miroslav Babiak, Samer Hamadeh, Katarína Melichová ako i Ján Balca z Kysáča a Miroslav Gašpar z Lugu. Folklórne body spolu s kulpínskymi a petrovskými tanečnými párami dotvorila Zdenka Bobáčeková a program moderovala Anna Stanivuková.

Na samom začiatku programu, ktorý v priamom prenose RT Vojvodina mohli sledovať i televízni diváci, prihovorili sa predseda Obce Báčsky Petrovec Srđan Simić, predsedníčka Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny Anna Tomanová Makanová, predseda Matice slovenskej v Srbsku Ján Brtka, predseda Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí Ján Varšo a primátor Mesta Nový Sad Miloš Vučević. Česť otvoriť 57. Slovenské národné slávnosti mal podpredseda pokrajinskej vlády Autonómnej pokrajiny Vojvodiny Đorđe Milićević.

Divadlá na SNS

V tretí deň Slovenských národných slávností 10. augusta 2018 v tradičnom poobedňajšom termíne vyhranenom pre detských milovníkov Tálie v sieni Slovenského vojvodinského divadla v Báčskom Petrovci vystúpili členovia detskej divadelnej odbočky SKOS Detvan z Vojlovice. Predviedli divadelné predstavenie Peter Pan v réžii Alisy Oravcovej, ktoré na tohtoročnej prehliadke 3xĎ získalo prvú cenu. Vo večerných hodinách vystúpili členovia divadelnej odbočky Kultúrneho centra Kysáč s divadelnou predlohou Zmizni od svojej ženy v réžii Jána Privizera. Divadelné umenie si v rámci slávností z roka na rok medzi svojimi ctiteľmi nachádza

čoraz väčší záujem.

Účasť ženských spolkov počas SNS

V rámci Slovenských národných slávností 2018 sa jednotlivé ženské spolky zúčastnili Jarmoku umenia. Boli to spolky z Báčskeho Petrovca, Hložian, Kulpína, Lalite, Starej Pazovy, Dobanoviec, Bajše, Selenče a Pivnice. Výstava bola podporená prostriedkami Komisie pre ochranu kultúrnych tradícií Výboru pre kultúru.

38. Festival slovenskej populárnej hudby Zlatý kľúč

V Selenči dňa 21. októbra 2018 sa v Dome kultúry uskutočnil 38. Festival slovenskej populárnej hudby Zlatý kľúč, ktorý v priamom prenose prostredníctvom RTV mohli sledovať aj diváci pri televíznych obrazovkách. Prítomným sa prihovorili: zástupca predsedu predsedníčky Rady Miestneho spoločenstva Selenča Jozef Kočonda, predseda Zhromaždenia Obce Báč Dr. Zoran Novakovič a predsedníčka NRSNM Anna Tomanová Makanová, ktorá toto celomenšinové podujatie otvorila.

38. Zlatý kľúč priniesol 12 nových skladieb v žánri populárnej hudby. Skladby upravili hudobníci Ondrej Pavčok a Samuel Kováč a hodnotila ich odborná porota v zložení Aleksandar Dujin, Jana Kubečková Vukovićová a Ervin Malina. Texty piesní lektorovala a hodnotila Katarína Melegová-Melichová. Umeleckou riaditeľkou a koordinátorkou festivalu bola Slovenka Benková Martinková, konferenciu mala na starosti Annamária Boldocká Grbić a festival moderovala Anna Zorňanová.

Za najlepšiu skladbu vyhlásili pieseň Jesenný dážď autorky Ivety Kováčovej, ktorá zároveň získala i Cenu za najúspešnejšiu interpretáciu. Takže okrem dvoch zlatých plakiet zároveň získala i Cenu NRSNM – sošku umelkyne Míry Brtkovej; druhú cenu – striebornú plaketu získala skladba Ivany Iličovej Povedz mi, kde si a tretiu cenu, bronzovú plaketu – Slovenka Benková Martinková za skladbu Samotár. Pieseň Juraja Súdiho mladšieho Milujem dážď získala nielen najviac sms-hlasov, ale i Cenu poroty obecnstva – divákov prítomných v selenčskom Dome kultúry. Túto pieseň zaspievala Magdaléna Kaňová. Cenu za najlepší text piesne Skúsme to získal Boris Gabríni.

V rámci revuálnej časti festivalu vystúpil i Komorný zbor Zvony čím bolo zaznamenané 25. výročie jeho úspešnej činnosti a vystúpili aj mladí účastníci vokálneho seminára Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov. Festival spolu

organizovali a financovali Miestne spoločenstvo Selenča, Obec Báč, Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov a Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny za finančnej podpory Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí, Ministerstva kultúry a informovania Srbskej republiky a Pokrajinského sekretariátu pre kultúru, verejné informovanie a vzťahy s náboženskými spoločenstvami.

49. Divadelný vavrín

V Starej Pazove v dňoch od 26. októbra do 2. novembra 2018 prebiehala 49. Prehliadka slovenskej ochotníckej divadelnej tvorby – Divadelný vavrín. Na prehliadke sa v tomto ročníku zúčastnilo šesť divadelných predstavení zo štyroch prostredí – Kulpína, Starej Pazovy, Kovačice a Padiny. Predtým ako odborná porota v deň zatvorenia prehliadky dňa 2. novembra udelila ceny, prihovorili sa Libuška Lakatošová, predsedníčka Organizačno-správnej rady a SKUS hrdinu Janka Čmelíka, Goran Jović, predseda Zhromaždenia obce a prehliadku zatvorila Anna Tomanová-Makanová, predsedníčka NRSNM. Po udelení cien najúspešnejším divadelným súborom a jednotlivcom záverom prehliadky vystúpilo hosťujúce predstavenie podľa predlohy VHV Milica Nikolićová – Tamo daleko Divadla Dobricu Milutinovića zo Sremskej Mitrovice a SKUS hr. Janka Čmelíka zo Starej Pazovy v réžii Miroslava Benku.

Podľa ocenenia odbornej poroty, ktorú tvorili režiséri Miroslav Benka, Ján Makan, a herec Miroslav Fábry, prvú cenu, ktorá je zároveň aj Cenou Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny, získalo predstavenie Konečná stanica KUS Zvolen z Kulpína. Režisér tohto predstavenia Alexander Bako bol odmenený za najúspešnejšiu réžiu a z tohto súboru sú aj najúspešnejšia herečka na prehliadke – Mária Koruniaková a najúspešnejší herec na prehliadke – Ján Trpinský, kým herečky Viera Dorčová-Babiaková, Katarína Kolárová a Jasna Chalupková získali diplom za herecký výkon. Druhú cenu získalo predstavenie Emigranti Domu kultúry 3. októbra z Kovačice a diplom za herecký výkon získali dvaja herci z tohto predstavenia – Ján Chrt'án a Ivan Cicka. Tretiu cenu získalo predstavenie Ženské rozhovory Domu kultúry Michala Babinku z Padiny a diplom za herecký výkon – dve herečky z tohto súboru – Zuzana Suchánková a Tijana Nemogová.

Najúspešnejšie epizódne postavy na prehliadke stvárnil Miroslav Havran a Ranka Lepšanovičová v predstavení Diablov čardáš zo Starej Pazovy. Za najúspešnejší debut odmenená je Ivana Čížiková z predstavenia X-krát gombík súboru KOKRAM z Kovačice. Diplomy za herecký výkon získali aj Marína Havranová zo Starej Pazovy, Dušana Babincová a Darina Čechová z Kovačice a Jana Galasová z Padiny.

S poznámkou, že si naše súbory dali záležať na zachovávaní a pestovaní materinského jazyka a s odporúčením, aby sa aj do budúcnosti pri príprave predstavení zapájali jazykoví odborníci, profesorka triednej výučby Lýdia Gedel'ovská Cenu Národnostnej rady za kultúru hovoreného slova udelila staropazovskému súboru. Divadelný vavrín organizačne a finančne podporili NRSNM, Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov, SKUS hrdinu Janka Čmelíka, Obec Stará Pazova a Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí.

53. Stretnutie v pivnickom poli

V Pivnici od 23. do 25. novembra 2018 prebiehal 53. Festival spevákov slovenských pôvodných ľudových piesní – Stretnutie v pivnickom poli. Toho roku sa festivalu zúčastnilo 16 spevákov zo slovenského vojvodinského prostredia a sprevádzal ich ľudový orchester pod vedením Valentína Michala Grňu. Konferansu pre všetky tri koncerty napísala a na festivale moderovala Aneta Lomenová.

Odborná porota, ktorá hodnotila prednesy a autentickosť piesní, pracovala v zložení: Jarmila Juricová Stupavská, Mária Zdravkovičová a Miroslav Hemela a ľudový odev účastníkov hodnotil etnológ Patrik Rago. Udelili nasledujúce ceny: za interpretáciu prvú cenu Vlastimírovi Povolnému z Padiny, ktorý získal i Cenu NRSNM, druhú cenu – Silvii Ferkovej z Hložian, tretiu cenu Zlatkovi Klinovskému zo Selenče a ďalšiu tretiu cenu Andrei Šimovej z Kulpína, ktorá získala aj cenu za tradičný ľudový kroj. Ceny za autentickosť piesne získali Gabriela Feketyová z Kovačice a Benjamin Cabuka z Pivnice. Ďalšiu Cenu za tradičný ľudový odev a špeciálnu cenu za prínos k zachovávaniu a prezentácii slovenskej ľudovej piesne a kultúry doma a v zahraničí získala Anna Berediová zo Selenče. Cenu poroty obecnstva získali Pivničania Milina Milcová a Benjamin Cabuka. Ceny odmeneným udeľovali predsedníčka NRSNM Anna Tomanová Makanová a podpredseda SKUS

Pivnica Pavel Bolehradský.

Výstava počas Stretnutia v pivnickom poli

Aj v roku 2018 počas otvárania festivalu Stretnutia v pivnickom poli bola organizovaná výstavu tradičných predmetov. Uskutočnila sa v deň samotného otvorenia festivalu. Tohto roku vystavovalo osem spolkov žien, ktoré zastrešuje ASSŽ. Boli to spolky z Boľoviec, Hložian, Kysáča, Lalite, Silbaša, Pivnice, Kulpína a Báčskeho Petrovca. Výstava bola podporená prostriedkami Komisie pre ochranu kultúrnych tradícií Výboru pre kultúru.

20. Festival Letí pieseň, letí

Festival slovenskej populárnej hudby pre deti Letí pieseň, letí v tradičnom 20. ročníku priniesol ďalších 17 detských pesničiek. Po festivalovej zvučke Letí pieseň, letí, cez zelený háj... 16. decembra 2018 sa v sieni Domu kultúry 3. októbra v Kovačici uskutočnil ďalší ročník festivalu, na ktorom sa zúčastnili skladatelia, textári a mladí speváci z rôznych prostredí vo Vojvodine. V rámci otváracieho ceremoniálu festivalu spreď Domu kultúry 3. októbra a Obce Kovačica zúčastnil sa Ján Tomáš, riaditeľ domu kultúry a festival slávnostne otvorila Libuška Lakatošová, predsedníčka NRSNM. V odbornej porote pracovali Mariena Stankovičová-Kriváková, hudobníčka a dirigentka z Báčskeho Petrovca, Vladimír Kováč, hudobník z Báčskej Palanky a Ivan Babka, hudobník z Kovačice. Texty hodnotila profesorka slovenčiny a spisovateľka Mária Kotvášová-Jonášová.

Interpretov na javisku namiesto orchestra sprevádzali vopred pripravené nahrávky skladieb, ktoré mal na starosti autor dizajnu zvuku Žel'ko Suchánek. Veľmi dobrou hlasovou podporou bol žiacky spevácky zbor pod taktovkou Pavla Tomáša st., učiteľa hudby. Po odznení všetkých skladieb obecenstvo na osobitných lístkoch okrúžkovaním zvolilo najlepšieho speváka a skladateľa.

Najviac hlasov získala skladba Hudobná skrinka, pre ktorú text napísal Žan Petrák a zhudobnila ju odmenená – Anita Petráková z Kovačice. Anita Petráková získala aj druhú cenu odbornej poroty za skladbu a zároveň aj striebornú plaketu. Túto pieseň interpretovala Hana Barcová z Kovačice a zároveň získala najviac sympatií obecenstva za interpretáciu. Hana Barcová ešte získala aj druhú cenu odbornej poroty za prednes. Tretiu cenu za interpretáciu piesne Vianoce získala

Katarína Valovcová z Kovačice. Najúspešnejšou skladbou festivalu sa stala pieseň Kvaky kvak autora Jána Dišpitera, ktorý získal nielen zlatú plaketu NRSNM, ale aj sošku – dielo umelkyne Míry Brtkovej. Odmenenú pieseň zaspievala Kalina Babková z Kovačice. Tretiu cenu za skladbu – bronzovú plaketu podľa odbornej poroty získal Juraj Súdi mladší za skladbu Poslednýkrát, ktorú zhudobnil podľa textu Michaela Kaňu a spievala ju Magdaléna Kaňová zo Selenče, ktorá získala prvú cenu – zlatú plaketu odbornej poroty za interpretáciu.

Na festival Letí pieseň, letí sa tohto roku dostalo 16 autorských textov a podľa odborného posúdenia profesorky Márie Kotvášovej-Jonášovej, cenu za najlepší text pisene Zelená pieseň si zaslúžil Samuel Kovaáč mladší z Báčskeho Petrovca, ktorý získal zlatú plaketu NRSNM. Scenár festivalu napísala Svetluša Hlaváčová, koordinátorka Výboru pre kultúru NRSNM, a viedla ho moderátorská dvojica Anna Asodiová z Kysáča a Ján Chrt'an z Kovačice.

Záverom ešte bodku položili organizátori festivalu Libuška Lakatošová, predsedníčka Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny, Zlatko Šimák, predseda Zhromaždenia Obce Kovačica, a Anna Chrt'anová-Leskovac, riaditeľka Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov, ktorí účastníkom festivalu slávnostne udelili ceny, odmeny a diplomy. Libuška Lakatošová záverom ešte udelila i tri dodatočné ceny NRSNM – účasť na zimnom tábore na Donovaloch pre tri prvoumiestnené speváčky za interpretáciu: Magdalénu Kaňovú zo Selenče, Hanu Barcovú a Katarínu Válovcovú z Kovačice. Okrem národnostnej rady festival finančne a organizačne podporili aj Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov, Obec Kovačica, Základná škola mladých pokolení, Rádio-televízia Obce Kovačica a Dom kultúry 3. októbra v Kovačici, tiež Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí.

Kultúrne podujatia, ktoré finančne podporoval

Výbor pre kultúru NRSNM

Zima s knihou 2018

Tradičné podujatie Slovenského vydavateľského centra z Báčskeho Petrovca Zima s knihou, ktoré popularizuje slovenské knihy, štartovalo 29. januára 2018 v

Hložanoch. Táto akcia putovného charakteru už vyše desaťročia prezentuje knižnú produkciu Slovenského vydavateľského centra v našich slovenských vojvodinských prostrediach. Zima s knihou sa koncepčne vždy prispôsobuje hostiteľským prostrediam, respektíve ich jubileám. Je to jedinečná príležitosť, aby sa naša čitateľská verejnosť na tvári miesta zoznámila s najnovšou tvorbou SVC.

Zima s knihou štartovala v Hložanoch a jej ďalšou zastávkou 8. februára bol Aradáč, 13. februára – Kysáč, 21. februára Stará Pazova a Kovačica, 23. februára opäť Kovačica, 23. februára i Padina, 4. marca Padina a Kovačica, 28. februára Kulpín, 5. marca Báčsky Petrovec a kruh bol uzavretý 24. marca 2018 v Pivnici Vítaním jari s knihou v rámci 24. Divadelných inscenácií dolnozemskej autorov – DIDA.

Z návštevy Matice slovenskej zo Slovenska

V sídle Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny v Novom Sade dňa 20. februára 2018 sa uskutočnilo stretnutie vysokých predstaviteľov Matice slovenskej zo Slovenska v čele s novozvoleným predsedom JUDr. Mariánom Gešperom s predsedníčkou NRSNM v Srbsku Annou Tomanovou Makanovou i jej spolupracovníkmi. V delegácii, ktorá oficiálne bola na návšteve Matice srbskej v Novom Sade, boli ešte i JUDr. Štefan Martinkovič, predseda Dozorného výboru Matice slovenskej ako i Mgr. Martin Hajník a Mgr. Michal Tkáč, členovia výboru MS.

V rámci tvorivého dialógu vzácní hostia zo Slovenska navrhli viac možností spolupráce na relácii Matica slovenská na Slovensku – NRSNM v Srbsku najmä v oblasti vzdelávania. Bol by to cenný príspevok tejto ustanovizne našej materskej krajiny k spoločnému rozvíjaniu a umocňovaniu národného povedomia Slovákov a krajanov žijúcich v zahraničí. Hostia z Matice slovenskej sa v ten istý deň vo večerných hodinách zúčastnili i literárneho večierka v Matici srbskej, ktorý spolu zorganizovali Spolok slovenských spisovateľov z Bratislavy a Spolok spisovateľov Srbska z Belehradu. Cieľom tohto podujatia bolo zvýrazniť tradične dobré vzťahy medzi slovenskou i srbskou kultúrou.

Donácia z Prešova

Dňa 6. marca 2018 v priestoroch NRSNM predstavitelia Hádzanárskeho klubu Tatran Prešov z Prešova v sprievode konzulky Veľvyslanectva Slovenskej republiky v Belehrade Barbory Galović odovzdali knihy pre Slovákov žijúcich v Srbsku. Knihy spoločne vyzbierali fanúšikovia hádzanej z Prešova a Vyšší územný celok Prešov. Odovzdania kníh sa zúčastnili prezident klubu Tatran Prešov Miloslav Chmeliar, generálny manažér klubu Milan Benický. Prítomní boli aj predstavitelia Hádzanárskeho klubu Vojvodina a pozvali prítomných na zápas medzi Vojvodinou a Prešovom v rámci SEHA ligy, regionálnej ligy ktorej časťou sú obidva kluby. V mene NRSNM sa tajomník Ladislav Čáni a koordinátorka Výboru pre vzdelávanie NRSNM Svetlana Zolňanová poďakovali, že si hostia z Prešova spomenuli na Slovákov vo Vojvodine a sľúbili, že knihy posunú do slovenských škôl a slovenských knižníc.

24. DIDA

V Pivnici v organizácii tamojšieho ochotníckeho Divadla Janka Čemana od 23. marca do 1. apríla 2018 prebiehal 24. ročník festivalu Divadelné inscenácie dolnozemskej autorov známy ako DIDA. Cenu za najúspešnejšie predstavenie slovenského autora, ktoré festival DIDA bude prezentovať na Palárikovej Rakovej v Čadci, získalo predstavenie Diabol v raji manželskom autora Ferka Urbánka, ktoré podali členovia SKUS hrdinu Janka Čmelíka Slovenského divadla VHV zo Starej Pazovy v réžii Aničky Balážovej. Porota pracovala v zložení: Zuzana Tárnociová (predsedníčka), Dr. Zuzana Týrová a Vladimír Valentík (členovia).

Zasadala Dramaturgická rada Krajanskej nedele

Podpolianskych slávností

Dňa 23. marca 2018 v miestnostiach Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny v Novom Sade sa stretla Dramaturgická rada Krajanskej nedele Podpolianskych slávností v Detve s predsedníčkou NRSNM v Srbsku a riaditeľkou Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov. Schôdze sa zúčastnili: Vlastimíl Fabišík, predseda DR KN a režisér KN (z Českej republiky), Katarína Kyráľiová, členka DR KN a asistentka režiséra KN (z Maďarska), Ján Slávik, člen DR KN a predseda Výboru pre kultúru NRSNM, Marijan Pavlov, asistent režiséra KN, Anna Tomanová

Makanová, predsedníčka NRSNM a Anna Chrt'anová Leskovac, riaditeľka ÚKVS. Z objektívnych dôvodov sa nezúčastnili Cristina Jukanová (Rumunsko) a Branka Baksa, členky DR KN (Chorvátsko). Témou diskusie bola účasť folklórnych súborov zo Srbska na Krajanskej nedeli od roku 2005 do roku 2017; tvorba a zameranie Krajanskej nedele v budúcnosti; folklórne hnutie v krajanských komunitách; návrhy na výber súborov do programu Krajanskej nedele do ďalších ročníkov. Keď ide o konkrétne podnety k Folklórnemu festivalu Tancuj, tancuj... zo zasadnutia dramaturgickej rady, budú sa rozoberať v rámci zasadnutí Organizačno-správnej rady tohto festivalu.

Výstava akademického maliara Milana Súdiho

V Galérii Zuzky Medved'ovej v Báčskom Petrovci v dňoch od 7. do 27. apríla 2018 prebiehala samostatná výstava obrazov renomovaného akademického maliara Milana Súdiho. Výstavu pripravili Vladimír Valentík a Michal Madacký.

Návrh vybraných publikácií

Na základe žiadosti Ministerstva kultúry a informovania Republiky Srbsko národnostná rada dopisom zo dňa 18. mája 2018 podporila daný návrh ministerstva, keď ide o nákup vybraných publikácií pre knižnice v roku 2018. Je to osem vydaní Slovenského vydavateľského centra z Báčskeho Petrovca: Spolok petrovských žien vo fotografii, Ivan Bagľaš – Osobnosť, základné psychické potreby a motivácie ako predikátory well-beingu v pracovnom a akademickom prostredí, Daniel Dudok – Ribayov idiotikon, Zoroslav Jesenský – Sedel som raz na múriku, Mária Kotvášová-Jonášová – Otec rytier, mama dračica, Katarína Mosnáková-Bagľašová Enike benike krikel bé – ľudová slovesnosť pre deti Slovákov v Srbsku, Daniel Pixiades – Slávnosť, Daniel Pixiades – Slneční pútnici.

Zlatá priadka v Šali

V dňoch od 23. do 25. mája 2018 členovia Detskej divadelnej odbočky SKOS Detvan z Vojlovice pobudli na zájazde v mestách Šaľa a Galanta na Slovensku. V Šali sledovali Celoslovenskú prehliadku Detskej divadelnej tvorivosti Zlatá priadka a v Galante boli hosťmi Domu Matice slovenskej Galanta, kde predviedli svoje divadelné

predstavenie Game start v réžii Terezy Veber Oravcovej a Alisy Oravcovej. Tento pobyt získali ako odmenení na 24. Detskej divadelnej prehliadke 3xĎ v Starej Pazove a cestovné trovy im hradila NRSNM. Dňa 24. mája sa v Šali ako divácka verejnosť zúčastnili na Celoslovenskej prehliadke Detskej divadelnej tvorivosti Zlatá priadka. Bola to príležitosť, aby si porovnali svoju divadelnú tvorbu s ostatnými divadelníkmi z celého Slovenska, inšpirovali sa a nadchli do ďalšej tvorby. Zúčastnili sa aj na tvorivých dielňach a vyrobili si darčeky pre seba a svojich blízkych. V ďalší deň – 25. mája absolvovali návštevu Vlastivedného múzea v Galante, pozreli si bustu Karola Duchoňa, Mestský park, ale aj expozíciu v Renesančnom kaštieli a po zastávke v Dome Matice slovenskej Galanta vyštartovali do rodiska.

Folklorne slávnosti v Dulovciach

V dňoch 29. a 30. júna 2018 sa konal 22. ročník Južnoslovenských detských a mládežníckych folklórnych slávností. Slávnosti sa konajú pod záštitou predsedu Nitrianskeho samosprávneho kraja Doc. Ing. Milana Belicu, PhD. Hlavnými organizátormi tohto podujatia boli obec Dulovce a Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí v Bratislave. Spoluorganizátormi – Základná škola Dulovce, Regionálne osvetové stredisko v Komárne a Dotyk ľudskosti o.z. – Touch of Humanity. Režisérkou tohtoročných slávností bola Mgr. art. Lenka Konečná ArtD. V rámci programu Kvety nášho rodu sa predstavili detské a mládežnícke folklórne súbory z domova i zahraničia. V roku 2018 v Dulovciach účinkovali DFS Lúčik Dulovce, Novozámocký Zlatý levík, Helička Nesvady, Kopaničiarik Myjava, Zornička Zvolen, Čečinka Bratislava, Sálašan, Nadlak, Rumunsko, Folklórna skupina Vločka ZŠ mladých pokolení Kovačica, Srbsko, DFS Matice slovenskej, Kukučín – Kuntarić, Jakšić Chorvátsko a Malá Furmička, Čemer, Maďarsko. Večerným programom v sobotu bol folklórny súbor Detvan, Vojlovica, Srbsko. Projekt podporil Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí.

Letná škola choreografie pre zahraničných Slovákov

V poradí IX. Letná škola choreografie pre krajanov sa uskutočnila v dňoch 21. júna – 1. júla 2018 na Slovensku, vo Východnej, s ubytovaním v Liptovskom Mikuláši. Školu aj tento rok usporiadalo Centrum ďalšieho vzdelávania Univerzity

Komenského v Bratislave s finančnou podporou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Tento rok vyše 30 účastníkov (zo Srbska, Rumunska, Poľska, Česka, Ukrajiny, Kanady a USA) malo možnosť spoznávať mikroregión Liptova a naučiť sa jeho ľudové tance a piesne. Početnú skupinu tvorili i folkloristi zo Srbska – Ivan Slávik (Nový Sad), Andrea Múdra (Laliť), Marína Šimeková (Laliť), Michaela Čiliaková (Kulpín), Petra Krnáčová (Kulpín), Željko Suchánek (Kovačica), Tatiana Štaubová (Padina), Filip Ďurík (Erdevík), Ján Rybársky (Selenča), Stanko Pavai (Báčsky Petrovec) a Zoroslav Zima (Kuplín). Cestovné trovy účastníkom zo Srbska vyfinancoval Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí prostredníctvom Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny. Garantom školy bol docent Janko Blaho – dlhoročný pedagóg VŠ múzických umení v Bratislave, ktorý v súčasnosti pôsobí na Katedre tanečnej tvorby UK v Bratislave. Pedagógom bol Mgr. art. Martin Urban, PhD.

Počas 10 dní seminaristi získali tanečné zručnosti v tancoch z Dolného, Stredného a Horného Liptova, čiže tance zo Sliachov, Štrby a Važca. Okrem toho spoznali krásy tohto regiónu, boli na slávnostnom prijatí u starostu Východnej Ing. Juraja Blašku, absolvovali návštevy kultúrnych pamiatok, múzeí, kostolov, navštívili Skanzen Pribylina, Čereňovu skalu a iné zaujímavosti. Seminár sa ukončil odovzdaním osvedčení o absolvovaní Letnej školy choreografie a vystúpením na festivale vo Východnej.

52. Folklorne slávnosti pod Poľanou v Detve

V spolupráci s mestom Detva Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí na 53. ročníku Folklorných slávností pod Poľanou, ktorý prebiehal v dňoch od 6. do 8. júla 2018, usporiadal i tradičnú 45. Krajanskú nedeľu a po piatykrát i Krajanský dvor. V záverečný deň folklorných slávností scénickým programom súborov a skupín pod názvom Čas plných komôr v rámci Krajanskej nedele potešili divákov folklorne súbory a umelecké spolky Slovákov žijúcich v zahraničí: Nádeje z Paríža (Francúzsko), Cerovina z Čerpotoku (Rumunsko), Zornica z Jače (Maďarsko), Klasy zo Starej Pazovy a Rozmarín z Kovačice (Srbsko), Fogáš z Ostravy (Česká republika), Hajduky z mesta Vyšné Lapše (Poľsko) a SKUS Fraňo Strpač z

Markovca Našického (Chorvátsko). Krajanskú nedeľu mal pod záštitou minister zahraničných vecí a európskych záležitostí Miroslav Lajčák.

V areáli Krajanského dvora počas troch dní krajanania prezentovali svoje gastronomické i remeselné umenie. Z Francúzska – Spolok rodákov a priateľov českých krajín a Slovenska z Paríža, z Chorvátska Zväz Slovákov v Chorvátsku a Slovenské kultúrne centrum z Našíc, z Maďarska Zväz Slovákov v Maďarsku a z Ukrajiny – Spoločnosť Slovákov Ľudovíta Štúra v Zakarpatsku. Spred krajanov, ktorí predstavujú slovenské národnostné menšiny a ktorí na Krajanskom dvore už roky s láskou prezentujú nielen svoje zvykoslovie, folklórny kolorit a pestrosť tradičných jedál a remesiel Slovákov v štátoch juhovýchodnej Európy, prišli i viacerí predstavitelia z nášho štátu. Tak sme tu mali účastníkov – členov kultúrnych združení z Aradáča, Bajše, Báčskeho Petrovca, Kysáča, Silbaša, Kovačice, Erdevika, Starej Pazovy a Bieleho Blata. Projekt podporil Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí.

Dokumentácia predmetov v Dome Martina Jonáša v Kovačici

V dňoch 17. – 20. júla 2018 v Pamätnom dome Martina Jonáša v Kovačici bola vykonaná selekcia inventáru, tlačovín a artefaktov mimo sprístupnenej expozície zo zbierky jedného z najznámejších maliarov kovačickej insitnej školy v Dome Martina Jonáša, ktoré doposiaľ neboli účelne roztriedené. Na základe odborného posúdenia navrhnuté bolo vyradiť, čiže odpísať tlačoviny a iné predmety, ktoré nesúviseli s prácou Martina Jonáša alebo boli v zlom technickom stave. Predmety boli už vopred označené a evidované, ale nebol posúdený ich význam pre Pamätný dom Martina Jonáša, ktorý je vo vlastníctve Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny a daný na používanie Galérii insitného umenia v Kovačici. Zároveň bolo navrhnuté aj ďalšie možné využitie inventáru navrhnutého na vyradenie.

Projekt realizovali: prof. PhDr. Jaroslav Čukan, CSc., FF UKF v Nitre, doc. PhDr. Boris Michalík, PhD, FF UKF v Nitre a Mgr. Viktor Ďurakov, FF UKF v Nitre. Za zriaďovateľov a správcu Pamätného domu Martina Jonáša projektu sa zúčastnili: Anna Žolnajová Barcová, riaditeľka Galérie insitného umenia v Kovačici, Mgr. Jarmila Čendićová, kunshistorička a členka NRSNM a Želislav Poliak, pracovník Galérie insitného umenia v Kovačici.

Dom Martina Jonáša, ktorý je zo strany NRSNM daný na používanie Galérii

insitného umenia v Kovačici, návštevníkom umožňuje zoznámiť sa s jeho bohatou expozíciou – výtvarným dielom, dielami iných insitných maliarov, vzácnym nábytkom, cirkevnými dokumentmi, knihami, predmetmi z dreva, železa a iných kovov, množstvom mincí, bankoviek, poštových známok, bohatou korešpondenciou. Všetky artefakty dotvárajú kompletný obraz o insitnom umelcovi svetových rozmerov. Navštevujú ho nielen jeho ctitelia a krajanské komunity, ale aj obdivovatelia z celého sveta. Je to vzácna príležitosť na propagáciu nielen diela tohto umelca, ale i bohatej etnologicko-etnografickej zbierky kovačického prostredia slovenskej Dolnej zeme vo Vojvodine.

Jedným z cieľov tohto projektu, ktorý vyfinancoval Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí, je sprístupniť verejnosti expozície v Dome Martina Jonáša v Kovačici, umelca, ktorý patril medzi zakladateľov kovačickej insity. Je to svojrázna popularizácia svetoznámej umeleckej osobnosti insity a zároveň zviditeľnenie Domu Martina Jonáša v Kovačici, ktorý má status inštitúcie s osobitným významom pre slovenskú národnostnú menšinu v Srbsku.

Seminár kreatívneho písania

V dňoch od 27. do 29. júla 2018 v Báčskom Petrovci v organizácii Výboru pre kultúru Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny a za podpory Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí prebiehal 5. Seminár kreatívneho písania. Aj tohto roku záujem o seminár prejavili odmenené autorky z literárnych súťaží, ktoré zastrešuje NRSNM, a zúčastnili sa ho i autorky, ktoré majú osobitný vzťah k písanému slovu. Lektormi seminára boli prof. PhDr. Marta Součková, PhD. a PhDr. Miron Pukan, PhD. Obaja prednášajú na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove – Součková literárnovedné a Pukan divadelnovedné disciplíny a oboch naša kultúrna verejnosť už pozná ako skvelých odborníkov a osvedčených spolupracovníkov z predchádzajúcich seminárov takéhoto druhu. M. Součkovú dokonca i ako doterajšiu lektorku slovenského jazyka a kultúry na Univerzite v Novom Sade. Seminár otvoril Martin Prebudila, spisovateľ, šéfredaktor Programu v slovenskej reči Rádia Nový Sad a predseda Literárnej komisie VPK NRSNM. Do projektu sa zapojilo deväť účastníčok z ôsmich prostredí: Jana Domoniová z Kysáča, Hana Čížiková a Martina Čížiková z Kovačice, Valentína Hudecová zo Starej Pazovy, Mr. pharm. Darina

Greisingerová z Nového Sadu, Martina Benková z Báčskeho Petrovca, Emília Jana Pálešová z Erdevíka, Jarmila Čapeľová zo Selenče a Tijana Stojanovićová z Belehradu.

V tvorivom ovzduší účastníčky seminára sa zoznámili s technikami písania a nápadmi, s ktorými sa v rámci bežného učiva nemožno často stretnúť. M. Součková sa konkrétne zamerala na dopĺňovanie záveru textu, komiks, zmenu rozprávačskej perspektívy, zo slov vystrihnutých z novín koncipovanie angažovanej básne, písanie textu podľa hudby, prostredníctvom metafory alebo metonymie opisovanie známej osobnosti, vytvorenie reklamy na seba, emócie cez dramatický dialóg, haiku, precvičovanie opozít, titulkovanie, gradáciu expresivity atď. M. Pukan sa vo svojej časti seminára venoval cvičeniam suprasegmentálnych javov, tiež jazykolamom a ich variantom v súčinnosti so zástupnou rečou, tvorbe dramatických situácií a pohybových a dramatických etúd a pod. Projekt medzi našimi začínajúcimi a už píšucimi autormi pustil koreňky. Je to skvelá príležitosť ako ich motivovať do ďalšej tvorby a ako aj týmto spôsobom slovenskej vojvodinskej literatúre zaistiť budúcnosť. Účastníci seminára si spolu s lektormi v Galérii Zuzky Medveďovej pozreli aj výstavu *Za horami, za dolami – tri storočia Slovákov vo Vojvodine*. O výklad na výstave sa postarala riaditeľka MVS Anna Séčová Pintírová.

Seminár tvorivého dramatického písania *Píšeš? Pišem!*

V dňoch od 19. do 26. augusta 2018 v priestoroch Divadla Janka Čemana v Pivnici prebiehal v poradí 9. ročník seminára tvorivého dramatického písania *Píšeš? Pišem!*, ktorého organizátorom je Divadlo Janka Čemana v Pivnici. Celý koncept seminára je nadstavbou divadelného festivalu DIDA, ktorý je sústredený na dramatické texty slovenských dolnozemskej autorov. Podujatie podporila i NRSNM.

Jubilujúce Zvony

V 2018. roku Komorný zbor Zvony zo Selenče v čele s Dr. Jurajom Súdim zaznamenal 25 rokov úspešného pôsobenia na našom kultúrnom poli. Uvedené jubileum, ktoré bolo zaznamenávané počas celého roka, podporené bolo z prostriedkov Komisie pre činnosť na zachovávaní a zveľadení ochotníckych spolkov a združení slovenskej tradičnej kultúry.

Scénická žatva 2018

V Martine sa v dňoch od 29. augusta do 2. septembra 2018 uskutočnil 96. ročník Scénickej žatvy – najstarší festival neprofesionálneho divadla v Európe, prehliadka, ktorá finalizuje prácu približne stovky divadelných súbor a jednotlivcov z postupových okresných, krajských a celoslovenských prehliadok. Toto významné podujatie už roky napomáha uchovávať kultúrne hodnoty a dedičstvo divadelníkov na Slovensku. Okrem vystúpení divadelných súborov sa uskutočnili i tvorivé divadelné dielne, odborné semináre, vystúpenia hudobníkov, diskusie a pod.

Zo zahraničia vystúpil Gymko teater Gymnázia Mihajla Pupina z Kovačice ako víťaz 48. Divadelného vavrína z roku 2017. Odohrali predstavenie Pozdrav niekoho autorov Vesny Ognjenovićovej a Budimira Nešića. Vystúpili v Štúdiu SKD v Martine 2. septembra 2018. NRSNM súboru hradila cestovné náklady.

2. Kurz choreografie slovenského ľudového tanca

V dňoch od 31. augusta do 2. septembra 2018 v Malom Idoši sa v organizácii Výboru pre kultúru NRSNM uskutočnil 2. Kurz choreografie slovenského ľudového tanca, na ktorom sa zúčastnilo vyše dvadsať účastníkov. Boli to vedúci resp. potenciálni vedúci folklórnych kolektívov v slovenských vojvodinských prostrediach a zoskupil ich predseda výboru Ján Slávik. Začiatok seminára patrilo Miloradovi Lonićovi, choreografovi a umeleckému vedúcemu Folklórneho súboru Vila z Nového Sadu. Nasledovala praktická výučba v rámci ktorej sa vyučovali tance z Pivnice (vedúci dielne Janko Merník), Padiny (vedúci dielne Ján Kolárik), Hložany (vedúci Jaroslav Kriška), Starej Pazovy (vedúca Ružena Červenská). Korepetítorom na seminári bol hudobník Ondrej Maglovský, hudobný redaktor Rádia Nový Sad. Osobitná časť seminára bola vyhradená na Folklórnu debatu, ktorú organizoval Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov ako svojrázny úvod do etnologickej konferencie, ktorá by sa mala uskutočniť v r. 2019. Debatu viedol a organizoval etnológ Marijan Pavlov a pridali sa okrem účastníkov kurzu aj ďalší choreografi.

Účastníkom kurzu vedúci dielní zároveň umožnili ukázať i typické tance z ich prostredí, ktorým sa nevenovala osobitná pozornosť v rámci kurzu. Pracovalo sa nanajvýš intenzívne a ani v pozdných večerných hodinách koncentrácia účastníkov neklesala, keďže sa aj ďalej kamarátili pri hudbe a dobrej nálade. Folklórne dni

víkendu boli uzavreté slávnostným udeľovaním diplomov, ktoré frekventantom a vedúcim udelila predsedníčka NRSNM Anna Tomanová Makanová. Kurz finančne podporil Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí a zúčastnili sa ho frekventanti z Aradáča, Báčskeho Petrovca, Erdevíka, Hajdušice, Hložian, Kovačice, Kulpína, Kysáča, Lalite, Lugu, Nového Sadu, Padiny, Pivnice a Starej Pazovy.

V aradáčskom širom poli

Dňa 8. septembra 2018 v Aradáči sa uskutočnil 11. Festival zvykov a obyčají V aradáčskom širom poli. Začal sa známou aradáčskou hroznovou obaračkou a večer tradične v znamení festivalu. Podujatie svojou prítomnosťou poctili: Igor Vencel, zástupca veľvyslankyne Slovenskej republiky v Srbsku, Anna Tomanová Makanová, predsedníčka NRSNM a Branislav Kulík, podpredseda Matice slovenskej v Srbsku pre Banát. V rámci festivalu v sieni Miestneho spoločenstva vystavoval fotograf Petar Dešić, ktorý na svojich fotografiách zvečnil Aradáčanov v ľudových krojoch. O výstave sa zmienila Mária Viliačiková, predsedníčka ZŽ Ruža a výstavu otvoril Ján Slávik, predseda VPK. Vystúpili i aradáčske meškárky a zúčastnili sa FS z Aradáča, Iloka, Kovačice, Zreňaninu, Zvolenskej Slatiny, Hajdušice, Vojlovice, Boľoviec, Nového Sadu, Lazarevca a skupina Seferini. Scenár napísala Jaroslava Števková a podujatie moderovali Adela Obšustová a Natália Zakićová.

43. Babinkove stretnutia

Dňa 9. septembra 2018 na Základnej škole maršala Tita v Padine sa uskutočnili 43. Babinkove stretnutia v organizácii Obecnej knižnice Kovačica – pobočky v Padine. Stretnutia otvoril Stevan Lenhart, zodpovedný redaktor týždenníka Hlas ľudu. V rámci bohatého programu Babinka bol prezentovaný ako novinár a na túto tému hovorili Dr. Zuzana Čížiková, Vladimír Valentík, Janko Takáč a Ružena Kraticová. Nasledovala vernisáž výstavy venovanej učiteľovi Albertovi Martišovi, ktorú otvoril Janko Kolárik. V hudobnej časti vystúpili hudobníci Vlastimír Povolný a Vladimír Halaj.

3. Bienále majstrov fotografie v Kysáči

Vernisáž 3. Bienále – Majstri fotografie sa uskutočnila 15. septembra 2018 v

Galérii SND v Kysáči. Po príhovore Vladimíra Francistyho, predsedu Oslavného výboru 245. výročia príchodu Slovákov do Kysáča, o výstave sa zmienil Michal Ďurovka, akademický maliar. I tentoraz na bienále bola prítomná pestrá žánrová zastúpenosť – od reportážnej, rockovej, úžitkovej až po umeleckú, neštandardnú, čiže experimentálnu. Vedúci galérie Michal Madacký predstavil všetkých vystavujúcich autorov a zmienil sa o ich tvorbe. Výstavu otvorila Anna Chrt'ánová-Leskovac, riaditeľka Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov. Fotografie vystavovali 25 tunajší, traja autori zo Slovenska a jeden autor z Veľkej Británie: Andrea Merníková-Šimonová, Andrej Pap, Branislav Kokavec, Darko Dozet, Dejan Miloradov, Ďula Šanta, Dušan Tordaj, Elena Šranková, Emília Valentíková, Igor Bovdiš, Igor Čombor, Ivan Agarský, Ivan Kenéz, Ján Agarský, Ján Valo, Jaroslav Pap, Jasmina Pániková, Ľubomír Schmida, Michal Ďurovka, Michal Madacký, Mirko Bílek, Miroslav Pavela, Miroslav Pavlovič, Oto Filip, Radivoj Hadžić, Slađana Pantelić, Snežana Lerh, Zoran Veselinović a Željko Škrbić.

23. Petrovské dni divadelné

V sieni Slovenského vojvodinského divadla v dňoch od 21. do 24. septembra 2018 prebiehali 23. Petrovské dni divadelné, ktorými bolo zaznamenané i 15. výročie profesionálneho divadelníctva vojvodinských Slovákov. Počas tohtoročných divadelných dní si diváci mohli pozrieť Iluzionistov Bengta Ahlforsa Divadla Jozefa Gregora Tajovského zo Zvolena v réžii Michala Babiaka; Anikine časy Srbského národného divadla z Nového Sadu v réžii Any Đorđević; Orwellovu Farmu zvierat v réžii Petra Chmelu zo Starého divadla Karola Spišáka z Nitry; detské predstavenie Dobrodružstvá Toma Sawyera v réžii Predraga Štrbca z Detského divadla zo Subotice. Odprezentovaná bola i brožúrka SVD 15 rokov Slovenského vojvodinského divadla – ostatných 10 sezón, ktorej zostavovateľkou je Annamária Boldocká Grbić a dizajn vypracovala Irena Lomenová. Vo foyer SVD bola nainštalovaná i výstava plagátov, rekvizít a kostýmov zo všetkých predstavení z uvedeného obdobia a pripravila ju Miroslava Blažicová.

Výstava akademickej maliarky Márie Gaškovej

V Galérii Zuzky Medved'ovej v Báčskom Petrovci 12. októbra 2018 bola otvorená samostatná výstava akademickej maliarky Márie Gaškovej z Kysáča z

príležitosti jej životného jubilea – 70. narodenín. Prítomných privítala Anna Séčová-Pintírová, riaditeľka MVS a o maliarkinej tvorbe sa vyjadril kurátor výstavy Vladimír Valentík. Vystúpili dievčenská spevácka skupina Gymnázia Jána Kollára v Báčskom Petrovci a Dávid Fic. Národnostná rada výstavu podporila vyfinancovaním tlače propagačného materiálu.

Účasť na recitačnej súťaži Naša Vansovej Lomnička

V Starej Ľubovni sa v dňoch od 12. do 14. októbra 2018 uskutočnila medzinárodná recitačná súťaž Naša Vansovej Lomnička, na ktorej sa zúčastnili tri recitátorky, víťazky finálovej súťaže v Báčskom Petrovci. V kategórii prózy recitovali Marženka Žiaková z Kovačice a Danica Vrbová z Hajdušice a v kategórii poézie Anna Hrnčiarová z Lalite. Marženka Žiaková získala osobitné uznanie Cenu Ľubovnianskeho literárneho klubu. Po prvýkrát sa na recitačnej súťaži v Starej Ľubovni zúčastnili aj predstaviteľky Asociácie slovenských spolkov žien. Členky správnej rady Anna Horvátová zo Starej Pazovy a Mária Gašparovská z Báčskeho Petrovca a členky dozornej rady Anna Balážová zo Starej Pazovy a Zuzana Hrková z Kovačice za sprievodu Viery Miškovcovej, predsedníčky ASSŽ.

Naše účastníčky recitovali v druhý deň a na záver programov boli osobitne pochválené za zachovanie slovenskej reči a ich prednesy odbornou porotou boli vysoko hodnotené. Osobitne ich pozdravil primátor mesta Stará Ľubovňa PhDr. Ľuboš Tomko, ktorý vyzdvihol rôznorodú spoluprácu s obcou Báčsky Petrovec ako s partnerským mestom v Srbsku a s Asociáciou slovenských spolkov žien. Všetky členky delegácie sa zúčastnili i sprievodných aktivít, ktoré pripravili hostitelia a tak si obzreli aj kultúrno-historické pamiatky mesta Stará Ľubovňa, navštívili Ľubovniansky hrad a Skanzen-etno dedinku pod hradom. Podujatie bolo podporené prostriedkami z Komisie pre ochranu kultúrnych tradícií.

5. Bienále kysáčskych akademických výtvarníkov a úžitkových umelcov

Dňa 13. októbra 2018 v Galérii Slovenského národného domu v Kysáči bola vernisáž 5. Bienále kysáčskych akademických výtvarných a úžitkových umelcov. Výtvarný kritik Vladimír Valentík hovoril o jedinečnom fenoméne najpočetnejších

akademických umelcov pôvodom z jednej osady (Kysáča) ako i o hodnote výtvarného umenia vojvodinských Slovákov, kde určite patria aj kysáčski výtvarníci. Tiež sa prihovoril Vladimír Francisty, predsedu Oslavného výboru 245. výročia príchodu Slovákov do Kysáča. Výstavu otvorila Juliana Pavlovičová, ktorá sa r. 2018 stala študentkou Akadémie umení v Novom Sade na Oddelení nových výtvarných médií. Na bienále svoje výtvarné dielo prezentovalo štrnásť autorov. Olejomaľbami sa predstavili Milan Súdi, Viera Fajndovičová-Súdiová, Mária Gašková, Ján Agarský, Svetlana Mihál'ová a Ljupka Erg. Kresby portrétov vystavili Michal Ďurovka a Julijana Pavlovičová. Digitálnou grafikou sa predstavil Miroslav Pavlovič, klasickou grafikou Zdenka Mária Madacká a umeleckou fotografiou Michal Madacký. Ilustrácie knihy vystavila Katarína Kardelisová Gašková. Host'mi bienále boli Jozef Klátik a Zvonimír Pudelka, ktorí sa predstavili maľbami-inštaláciami.

Dielňa omal'ovania úžitkových predmetov technikou insity

V Kovačici sa v dňoch 22. a 23. októbra 2018 uskutočnila dielňa omal'ovania predmetov úžitkového umenia technikou insity. Asociácia slovenských spolkov žien najprv vyzvala ženské spolky a následne sa prihlásilo 35 členiek ženských spolkov (zo štrnástich). Z Aradáča, Báčskej Palanky, Báčskeho Petrovca, Dobanoviec, Hložian, Jánošíka, Kovačice, Kulpína, Kysáča, Lugu, Padiny, Selenče, Starej Pazovy a Vojlovice. Dielne sa začali úvodnou prednáškou kunshistoričky Jarmily Čendícovej z oblasti insity v Kovačici a Padine. V pokračovaní sa predstavili maliarky – lektorky Eva Husáriková z Kovačice, Katarína Severíniová Karlečíková z Kovačice a Anna Kotvášová z Padiny. Počas druhého dňa sa pripojila aj mladá padinská maliarka Biserka Petrášová. Pri práci boli použité akrylové a olejové farby. Materiál na maľovanie bol rôznorodý – od drevených lopárikov, varešiek, *šámlikov*, skla až po porcelánové poháre, šálky, tanier, tekvice a pod. Každá účastníčka nechala pre ASSŽ po jednom omal'ovanom predmete na podporu strešnej organizácie. Účastníčky navštívili i kovačickú Galériu insitného umenia, Galériu Babka, ateliér Kataríny Karlečíkovej a Galériu Jána Čecha. Diplomy účastníckam udeľovali Libuška Lakatošová, republiková poslankyňa, a Viera Miškovicová, predsedníčka ASSŽ. Takéto družby majú veľký význam, keďže povzbudzujú zachovávanie slovenskej tradície a kultúry vojvodinských Slovákov a prispievajú k upevňovaniu vzájomných

kontaktov medzi Slovenkami z rôznych prostredí. Podujatie bolo podporené prostriedkami z Komisie pre ochranu kultúrnych tradícií.

Medzinárodný knižný veľtrh Bibliotéka 2018

V bratislavskej Inchebe v dňoch od 8. do 11. novembra 2018 prebiehal 26. medzinárodný knižný veľtrh – Bibliotéka 2018. Podujatie sa uskutočnilo súbežne s 23. výstavou vzdelávania a didaktickej techniky Pedagogika, ktorá priblížila nielen klasické učebné pomôcky, ale aj formy vzdelávania. Počas štyroch veľtrhových dní návštevníci sa zoznámili s tisíckami knižných titulov všetkých žánrov a predstavilo sa 200 vystavovateľov zo Slovenska, Česka, Maďarska, Poľska, Rumunska, Ruska a z našej krajiny. Srbsko knižne reprezentovali Slovenské vydavateľské centrum, Matica slovenská v Srbsku, NVU Hlas ľudu a Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov.

XI. Koncert slovenských zborov Vojvodiny

Dňa 17. novembra 2018 vo vestibule Základnej školy Jána Čajaka v Báčskom Petrovci sa uskutočnilo XI. stretnutie slovenských zborov. Vystúpilo deväť zborov: domáci komorný zbor Musica viva (dirigentka Mariena Stankovičová Kriváková); Miešaný zbor Tília zo Starej Pazovy (dirigentka Anna Ďurđevićová); Miešaný komorný zbor a Ženský komorný zbor Zornička Slovenského kultúrneho centra P. J. Šafárika a novosadského cirkevného zboru SECAV z Nového Sadu (dirigentka Anna Crveniová); Obecný cirkevný zbor SECAV Credimus z Báčskeho Petrovca (dirigentka Anna Medved'ová); Mužský komorný zbor Skala z Kovačice (dirigent Pavel Tomáš); Komorný zbor Nádeje z Pivnice (dirigentka Anna Stojnevoová); Komorný zbor Srbského kultúrneho centra Stevana Sremca zo Senty (dirigentka Kinga Lošons) a Ženský spevácky zbor Belius z Očovej zo Slovenskej republiky (dirigentka Oľga Budinská). Záverom všetky zbory spoločne zaspievali pieseň Aká si mi krásna Eugena Suchoňa (dirigovala Oľga Budinská). Stretnutie moderovala Viera Dorčová Babiaková.

14. Konferencia muzikológov a hudobných odborníkov

Účastníci 14. Muzikologickej konferencie si 24. novembra 2018 posvietili na život a dielo Juraja Feríka st. a Juraja Feríka ml. v kontexte ich prínosu do hudobného

života vojvodinských Slovákov.

Stretnutia hudobných odborníkov zastrešené muzikologickou konferenciou Slovenská hudba vo Vojvodine sa dostali do svojho 14. ročníka. Pôvodne stanovená téma 110 rokov narodenia Juraja Feríka st. sa odchodom Juraja Feríka ml. zmenila. Vz dali hold obom osobnostiam, dokumentovali a analyzovali ich zberateľskú, interpretačnú, upravovateľskú, pedagogickú, respektíve publikačnú a dirigentskú činnosť a prízvukovali ich odkazy pre budúcnosť nášho menšinového hudobného života.

Keďže dátum konferencie kolidoval s 53. ročníkom Stretnutia v pivnickom poli, organizátori sa dodatočne rozhodli konferenciu v 2018. roku presťahovať do Pivnice. Hostiteľom bol SKUS Pivnica a tak sa na samom začiatku prítomným prihovoriť Valentín Michal Grňa, predseda spolku a vedúci festivalového orchestra. Predsedníčka Hudobnej komisie Výboru pre kultúru NRSNM Anna Medved'ová privítala hostí konferencie, osobitne podpredsedu Úradu pre Slovákov žijúcich v zahraničí Petra Prochácku a rodinu Juraja Feríka ml., tiež všetkých prítomných. NRSNM sa v realizácii konferencie pričínala príspevkom na tlač Zborníka konferencie. Všetky ďalšie prostriedky späť s publikáciou zborníka, príchodom hostí a vypracovaním odborných článkov poskytol Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov. Jeho riaditeľka Anna Chrt'ánová Leskovac podporila úsilie zorganizovať konferenciu a zdôraznila, že pokiaľ to bude môcť ovplyvniť, konferencia bude mať priazeň ÚKVS aj v budúcich rokoch. Konferenciu moderovala jej zakladateľka a koordinátorka Milina Sklabinská.

Zazneli i dva vstupy Viktora Ivanoviča, ktorý zaspieval tri slovenské ľudové piesne, ktoré obľuboval jeho dedo Juraj Ferík ml. Za sprievodu Ondreja Maglovského vyzneli hudobné vstupy V. Ivanoviča veľmi dojímavé a emotívne, čo istým spôsobom nastavilo aj celkový priebeh konferencie.

O živote a o pôsobení Juraja Feríka st. v kontexte slovenskej hudby vo Vojvodine hovorila Anna Medved'ová, profesorka hudobnej kultúry a riaditeľka Gymnázia Jána Kollára v Báčskom Petrovci. Napriek tomu, že bol mimoriadne hudobne činný, zdrojov nie je veľa a tak je potrebné siahnuť po zápisniciach škôl, v ktorých pôsobil respektíve, po súkromných archívoch. Dôkladne bolo posvietené na jeho činnosť z aspektu zberateľského, následne upravovateľského a tiež

pedagogického. Pokiaľ ide o aspekt zberateľský, obraz o ňom získali aj analýzou piesňového repertoára Starej Pazovy v zápisoch Juraja Feríka st. a to na príklade piesňovej zbierky Ľudové piesne Slovákov vo Vojvodine, ktorú vydal Juraj Ferík ml. Analýzu vypracovala Staropazovčanka Mgr. art. Kristína Lomenová, PhD., ktorá pôsobí v Ústave hudobnej vedy Slovenskej akadémie vied. Pokiaľ ide o aspekt upravovateľský, analyzované boli jeho partitúry hry na organ, ktoré vypracoval pre adeptov kantorsko-levítskeho kurzu koncom 60. a začiatkom 70. rokov minulého storočia. Takúto analýzu vypracoval organista MgA. Janko Siroma, Ph.D, v príspevku Prínos Juraja Feríka st. a Juraja Fríka ml. do hudobného života Evanjelickej a. v. cirkvi na Dolnej zemi. Nasledovala analýza pedagogických výstupov, ktoré spracovala profesorka hudobnej kultúry Mariena Stankovičová Kriváková v príspevku na tému Juraj Ferík st. ako autor učebníc hudobnej kultúry.

Ďalšie príspevky sa už vzťahovali na činnosť Juraja Feríka ml. Ma. Katarína Mosnáková Bagľašová sa do priebehu konferencie zapojila cez internet zo Slovenska s témou Prínos Juraja Feríka ml. do hudobného života dolnozemskej Slovákov. V prezentácii použila bohatý archív fotografií, ktoré si ústav zadovážil pri príprave programu k jeho osemdesiatke. Nasledoval príspevok Mgr. Anny Medved'ovej ml. na tému Prínos Juraja Feríka ml. k popularizácii a metodike výučby prejavov tradičnej hudobnej kultúry Slovákov vo Vojvodine. Osobitne sa zamerala na pokračovateľa Feríkovej tradície – mladého Viktora Ivanoviča a jeho účasť na hudobných festivaloch a podujatiach v speve a v hre na tamburicu.

Vďaka zvukovému príspevku, ktorý vypracovala Tatjana Jašková, pracovníčka Novosadského rozhlasu, na tému Tvorba Juraja Feríka ml. v Novosadskom rozhlase, prítomní si pripomenuli jeho najznámejšie melódie a úpravy slovenských ľudových piesní. Príspevok Mgr. art. Miliny Sklabinskej PhD. o pôsobení Juraja Feríka ml. v Komisii pre hudobnú činnosť VPK NRSNM nám sprítomnil jeho výroky a iniciatívy, ktorými sa snažil v dobrom ovplyvňovať kvalitatívnu úroveň hudobného života. PaedDr. Juraj Súdi PhD. si v príspevku Dlhoročná spolupráca s Jurajom Feríkom ml. zaspomínal na vlastné zážitky a skúsenosti, ktoré podstatne ovplyvnili jeho zborovú, dirigentskú a pedagogickú činnosť. Na záver svoj príspevok predniesla aj Katarína Melegová Melichová, ktorá vyjadrila záujem predstaviť činnosť Anny Medved'ovej pri príležitosti jej životného jubilea pod názvom K 60-tke Anny

Medveďovej.

Účastníci konferencie sa zhodli, že podajú návrh obci Báčsky Petrovec, aby jedna z ulíc niesla meno Juraja Feríka. Diskutovalo sa aj o potrebe zorganizovať kantorské kurzy a uvažovať o vydaní zbierky autorských piesní Juraja Feríka st. Všetci účastníci dostali exemplár najnovšieho zborníka prác z 13. Muzikologickej konferencie, ktorý bol venovaný činnosti slovenských skladateľov pôsobiacich medzi vojvodinskými Slovákami.

Výstava Korene 4

V Galérii Miry Brtkovej v Starej Pazove dňa 3. decembra 2018 bola otvorená výstava diel malého formátu umelcov Slovákov žijúcich v Srbsku – Korene 4, ktorú od založenia podporuje aj NRSNM. Výstava Korene vznikla so zámerom zviditeľniť diela slovenských vojvodinských výtvarných umelcov v malom formáte a jej iniciátorom je Ján Agarský, ktorý bol predsedom Komisie pre výtvarnú činnosť Výboru pre kultúru NRSNM v mandátnom období 2014 – 2018. Diela na malom formáte vystavovali: Ján Agarský, Marjan Karavla, Michal Ďurovka, Ana Andrejić, Miško Bolf, Pavel Čáni, Mária Galátová Čirović, Mirjana Devetaković, Lupka Erg, Miroslav Havrilov, Alena Klátiková, Jozef Klátik, László Kollár, Zdenka Mária Madacká, Michal Madacký, Andrea Merníková, Jasna a Vesna Opavské, Katica Pavelková Vukajlović, Miroslav Pavelka, Miroslav Pavlovič, Pavel Pop, Zvonimír Pudelka, Štefica Radovanová, Ján Stupavský, Rastislav Škulec a Daniela Triašková. Výstavu otvoril umelec Michal Ďurovka, prihovorili sa i J. Agarský a M. Karavla. Tentokrát odmenu získala umelkyňa Katica Pavelková Vukajlović.

Prezentácia knihy Kovačičania vysokoškoláci

V Kovačici dňa 14. decembra 2018 v sieni Domu kultúry 3. októbra bola odprezentovaná kniha Kovačičania vysokoškoláci zostavovateľa Adama Jonáša, ktorej vydavateľom je Memoriálne stredisko Dr. Janka Bulíka v Kovačici. Kniha je vzácnym dokumentom, ktorý potvrdzuje, že z Kovačice pochádza a v súčasnosti žije veľký počet vysokoškolsky vzdelaných občanov. V knihe je uvedených 627 životopisov významných Kovačičanov od roku 1802 až po súčasnosť. Rozčlenená je do niekoľkých kapitol, v ktorých sú spracované nielen samotné životopisy, ale i

školsťvo v Kovačici vo svojich historických začiatkoch na vojenskej hranici. Kniha obsahuje i osobitnú kapitolu, v ktorej sa spracovávajú univerzity, na ktorých študovali Kovačičania a celkom samostatne i rodiny, z ktorých pochádza tri a viac vysokoškolsky vzdelaných detí. Na prezentácii sa zúčastnila a knihu svojrázne okrstila predsedníčka NRSNM Libuška Lakatošová.

Čo dokáže pekné slovo po ôsmykrát

V organizácii Komisie pre literárno-vydavateľskú činnosť Výboru pre kultúru Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny na Základnej škole Ľudovíta Štúra v Kysáči 18. decembra 2018 boli udelené ceny 8. kola literárnej súťaže Čo dokáže pekné slovo. Na súťaž úhrnne prišlo 51 prác v kategórii vyšších ročníkov základných škôl a 7 prác v kategórii žiakov stredných škôl a gymnázií. Práce hodnotila komisia v zložení Martin Prebudila (predseda) a Zuzana Valentíková a Svetluša Hlaváčová (členky).

Program moderoval Martin Prebudila, hostí privítala pedagogička školy Maja Klicovová a v mene učiteľov sa prihovorila Ľudmila Berediová-Stupavská. V mene predsedníčky NRSNM Libušky Lakatošovej sa prihovorila členka NRSNM Anna Horvátová, ktorá spolu s členom NRSNM Vladimírom Francistym udeľovali ceny odmeneným žiakom. Na vyhodnotenie do Padiny pricestovali odmenení žiaci z Kovačice, Padiny, Pivnice, Báčskeho Petrovca, Starej Pazovy a Bieleho Blata.

Prvú cenu na súťaži udelili Eme Pudelkovej za prózu Nikdy nezačínaj prestávať, nikdy neprestávaj začínať!, žiačka 8. ročníka Základnej školy 15. októbra v Pivnici; druhú cenu získali Marcela Gániová, žiačka 7. ročníka Základnej školy Jána Čajaka v Báčskom Petrovci za prácu Záhadná krajina a Milinka Glóziková, žiačka 7. ročníka Základnej školy mladých pokolení v Kovačici za prácu Láska hory prenáša; tretiu cenu získali Damjan Marinković, žiak 8. ročníka Základnej školy 15. októbra v Pivnici za prácu Nikdy nezačínaj prestávať, nikdy neprerastávaj začínať! a Števkó Straka, žiak 5. ročníka Základnej školy bratstva a jednoty v Bielom Blate za báseň Messi.

Špeciálne ceny získali Dejna Domoniová, žiačka 8. ročníka Základnej školy hrdinu Janka Čmelíka zo Starej Pazovy za prácu pod názvom Svet snov, Marian Tót, žiak 7. ročníka Základnej školy bratstva a jednoty v Bielom Blate za báseň Telefón a

Ivana Haníková, žiačka 7. ročníka za prácu Kam ísť? Zo Základnej školy maršala Tita z Padiny.

Keď ide o kategóriu žiakov stredných škôl prvú cenu udelili Emílii Jane Pálešovej, žiačke 4. ročníka Gymnázia Jána Kollára v Báčskom Petrovci za prácu Black Ripper, druhú cenu získala Petra Častvenová, žiačka 4. ročníka Gymnázia Jána Kollára v Báčskom Petrovci za prácu Keby si žil v mojej Eiffelovej veži, tretiu cenu získal Branislav Pop, žiak 4. ročníka Gymnázia Jána Kollára v Báčskom Petrovci za báseň Začiatok a špeciálnu cenu získala Maja Opavská, tretiačka na Gymnázium Jána Kollára v Báčskom Petrovci za prácu Dážď a voľačo pekné. Program udeľovania cien doplnil chór kysácskej základnej školy pod vedením učiteľky hudobnej kultúry Eleny Krošlákovej.

Udelené ceny literárnych súťaží

Dňa 19. decembra v zasadačke NRSNM v Novom Sade bolo slávnostné vyhodnotenie literárnych súťaží Nového života a Zorničky. Tieto súbehy boli predbežne vypísané v týždenníku Hlas ľudu a na webovej stránke NRSNM na začiatku septembra s predĺžením do polovice novembra 2018. Udeľovanie cien prebiehalo za prítomnosti členov hodnotiacich komisií i médií. Podujatie moderoval Martin Prebudila, predseda Literárno-vydavateľskej komisie Výboru pre kultúru v mandátom období 2014 – 2018. Prihovorili sa i novozvolená predsedníčka NRSNM Libuška Lakatošová a po udelení cien i riaditeľ Slovenského vydavateľského centra Vladimír Valentík.

Práce zo súbehu Nového života hodnotili Zdenka Valentová Belicová, šéfredaktorka Nového života, spisovateľka a prekladateľka, Anna Vršková, prekladateľka a Martin Prebudila, spisovateľ. Zdôvodnenie komisie prečítala predsedníčka komisie Zdenka Valentová Belicová. Podľa ich rozhodnutia prvú cenu získala Hana Čížiková z Kovačice za prózu Orech. Druhú cenu získala Aneta Lomenová z Kysáča za prózu Habit rehoľnej sestry a tretiu Jana Domoniová z Kysáča za básnický cyklus.

Keď ide o tvorbu Zorničky, práce hodnotili Dr. Zoroslav Spevák Jesenský, spisovateľ, Tomáš Čelovský, spisovateľ a Vladimír Valentík, riaditeľ SVC. Zdôvodnenie komisie prečítal predseda komisie Dr. Zoroslav Spevák Jesenský.

Podľa ich rozhodnutia v kategórii prózy prvú cenu získala Mária Vršková zo Starej Pazovy za prózu Slová sú hračky, druhú Miroslav Gašpar za prózu Stretol som sa s Harrym a tretiu Miroslav Gašpar za prózu Ako som sa naučil zemepis. V kategórii poézie prvú cenu získala Mária Vršková zo Starej Pazovy za báseň Rodina, druhú Ján Valenta z Padiny za báseň Prváčkovia a tretiu Ján Valenta z Padiny za báseň Biely tanec.

Okrem finančných odmien ocenení autori získali aj knižné balíky Slovenského vydavateľského centra ako i motiváciu do ďalšej tvorby.

Celkom na záver V. Valentík v mene SVC udelil knižné výtlačky dvom našim spisovateľom – Zdenke Valentovej Belicovej – knihu Imigranti v Babylonskej veži a Vít'azoslavovi Hroncovi – knihu Polemiky.

5. bienále slovenských výtvarníkov amatérov

V Báčskom Petrovci dňa 28. decembra 2018 v priestoroch Turistickej organizácie Obce Báčsky Petrovec sa uskutočnila vernisáž 5. bienále slovenských výtvarníkov amatérov v Srbsku. Prítomných privítala Anna Sécová-Pintírová, riaditeľka Múzea vojvodinských Slovákov, na výstave hovoril Vladimír Valentík, komisár výstavy a bienále otvoril multimédiový umelec Zvonimír Pudelka.

Na 5. bienále vystavovali 20 autori: Zuzana Ferková, Branislav Galamboš, Zuzana Gašparovská, Juraj Berédi, Miro Horvát, Anna Kňazovicová, Anna Liptáková, Ján Miškovic, Anna Nosálová, Mária Páliková, Zuzana Pudelková, Mária Sláviková, Anna Tótová, Vlasta Triašková, Aleksandra Valenta-Králiková, Milan Vereš. Daniel Kopčok, Samuel Legiň, Anna Struhárová a Mária Struhárová.

Podpora Múzea vojvodinských Slovákov

Podporené boli aktivity súvisiace s činnosťou Múzea vojvodinských Slovákov v Báčskom Petrovci. Okrem čiastočnej podpory výstav akademických umelcov Sane Stvorcovej, Milana Súdiho, Michala Ďurovku a Márie Gaškovej, ešte boli podporečné kolektívna výstava Geometrická abstrakcia vo výtvarnom umení vojvodinských Slovákov a výstava Tri storočia Slovákov vo Vojvodine pod názvom Za horami za dolami.

Výstava Tri storočia Slovákov vo Vojvodine svetlo sveta uzrela v Múzeu

Vojvodiny v Novom Sade ešte 26. októbra 2016, kedy po prvýkrát bola sviatočne otvorená. Ide o výsledok práce tímu autorov, pozostávajúceho z kustódov, etnológov, historikov a kunshistorikov, ktorý predstavil slovenské hmotné, duchovné a kultúrne dedičstvo. Ide o tie špecifiká našej menšiny, ktoré reprezentujú jej identitu. Vystavenou expozíciou muzeálnych predmetov, archívneho materiálu a výtvarných diel je znázornený život nášho etnika od čias, keď sa sťahovali na Dolnú zem až po dnešné dni. Výstava pozostáva z početných tematických celkov od organizovania náboženského života a školstva počas 18. storočia až po prvky tradičnej kultúry, ktoré pochádzajú z konca 19. a začiatku 20. storočia. Zahnutý je i segment znázorňujúci politické a kultúrne styky Slovákov so Srbmi na území dnešnej Vojvodiny. Autormi výstavy boli Anna Séčová Pintírová, Mr. Katarina Radisavljević, Aleksandar Petijević, Tatjana Bugarski, Vojislav Martinov, Mirjana Lakić, Čarna Milinković a Aleksandra Stefanov.

Podpora vydavateľskej činnosti

Okrem financovania už spomenutých podujatí a akcií Komisie pre literárno-vydavateľskú činnosť (troch literárnych súťaží, seminára kreatívneho písania, literárneho snemovania, Zimy s knihou, účasti našich spisovateľov na knižnom veľtrhu Bibliotéka v Bratislave, 43. Babinkových stretnutí v Padine a podpory časopisu Nový život), v tejto súvislosti treba uviesť, že Výbor pre kultúru NRSNM v roku 2018 podporil Slovenské vydavateľské centrum a realizáciu jeho vydavateľského plánu. Táto podpora okrem toho, že umožnila bežné fungovanie Slovenského vydavateľského centra, prispela i k vydaniu nasledujúcich knižných titulov:

Michal Ďuga – Nebeské ohne

Viera Benková – Panónske haiku

Zdenka Valentová-Belićová – Imigranti v Babylonskej veži

Vít'azoslav Hronec – Na lôžku so súdružkou polemikou

Ján Labáth – Básnické preklady

Miroslav Demák – Láskovičky

Monika Necpálová – Dvojbodka

Andrej Čipkár – V bačkorovej škole

Miroslav Gašpar – Mesiac nad naším dvorom
Zoroslav Jesenský – Každý deň má inú farbu
Katarína Mosnáková-Bagľašová – Ako sa pevná linka teta Inka zoznámila s mobilom
Ján Tazberík – Donja tačka svetlosti
Radovan Vlahović – Bapa
Juraj Súdi – Činnosť slovenskej zborovej kultúry a jej vplyv na rozvoj a šírenie interkulturality vo Vojvodine
Daniel Piksiades – Sunčani putnici
Jaroslav Litavský-Didi – Kroky rokov
Kultúrne potenciály Slovákov v Srbsku (Zborník – Tri knihy: Banát, Báčka, Srijem).

Z činnosti iných organizačných telies pri Výbore pre kultúru NRSNM

Zo zasadnutia Literárno-vydavateľskej komisie VPK

Dňa 17. januára 2018 v miestnostiach Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny v Novom Sade sa stretla Literárno-vydavateľská komisia Výboru pre kultúru. Na zasadnutí boli prítomní Martin Prebudila, predseda komisie, Vladimír Valentík, Ladislav Čáni, Adam Svetlák, Pavel Matúch, Katarína Hricová-Topoľská, Zdenka Valentová Belicová a Ján Slávik, predseda VPK NRSNM. Svoju neprítomnosť mailom ospravedlnili Mária Kotvášová-Jonášová a Samuel Žiak. Na zasadnutí bol absolvovaný program rokovania, v rámci ktorého nasledujúce body – Program práce a finančný plán Literárno-vydavateľskej komisie VPK na rok 2018; Vydavateľská činnosť Slovenského vydavateľského centra a ďalší osud vydávania časopisov Zornička a Nový život; Prípravy na 62. Literárne snemovanie a pod. Vyjadrenie komisie pre médiá sa uskutočnilo po zasadnutí.

V rámci bodu Program práce a finančný plán Literárno-vydavateľskej komisie VPK na rok 2018 predseda komisie predstrel návrhy programových aktivít: 8. Literárnu súťaž pre žiakov základných a stredných škôl Čo dokáže pekné slovo,

literárnu súťaž Zorničky a Nového života pre pôvodnú tvorbu vojvodinských Slovákov (poézia a próza), 5. Seminár kreatívneho písania, 62. Literárne snemovanie, Zima s knihou, účasť na knižnom veľtrhu Bibliotéka 2018, 43. Babinkove stretnutia, podpora časopisu Nový život a Slovesná jar 2018. Návrh programu a finančného plánu bol jednoznačne schválený.

Diskusia sa v pokračovaní zasadnutia rozprúdila ohľadne vydavateľskej činnosti a vôbec otázky fungovania Slovenského vydavateľského centra a ďalšieho osudu vydávania časopisov Zornička a Nový život. Prítomní hľadali možnosti ako doriešiť pravidelnú dynamiku presúvania prostriedkov z NVU Hlas ľudu do Slovenského vydavateľského centra, keď ide o prostriedky na vydávanie detského časopisu Zornička, ktorého dotuje APV. Na zasadnutí navrhli termín a obsah 62. Literárneho snemovania, ktoré bude venované životným jubileám Miroslava Demáka (70) a Tomáša Čelovského (60), 70. výročiu vychádzania Nového života a v druhej časti snemovania tematicky sa bude hovoriť o zastúpení o cestopisoch slovenských vojvodinských spisovateľov v našej literatúre.

Zo zasadnutia Organizačno-správnej rady 25. prehliadky 3xĎ

Na 1. zasadnutí Organizačno-správnej rady Detskej divadelnej prehliadky 3xĎ, ktoré sa uskutočnilo v Starej Pazove 21. mája 2018 (prítomní: Libuška Lakatošová, Anna Tomanová Mekanová, Anna Chrťanová Leskovac, Ján Mekan, Miroslav Fábry, Alexander Bako a Zdenko Uheli – členovia Organizačno-správnej rady (OSR)). Za predsedníčku OSR 25. 3xĎ zvolili Libušku Lakatošovú a termín prehliadky určili na víkend 1. až 3. júna 2018 v Starej Pazove. Následne sa venovali ďalším bodom rokovacieho programu. Za koordinátorku 3xĎ zvolili Mirušku Kočišovú a za umeleckého vedúceho Alexandra Baka. Predsedníčka OSR L. Lakatošová za členov tohtoročnej odbornej poroty navrhla Miroslava Fábryho, Jána Makana a Miroslava Benku. Prítomní tento návrh jednohlasne schválili. Nasledovala informácia o prihlásených súboroch a programe vystúpení na 25. Prehliadke 3xĎ. Počet prihlásených súborov bol 11 (jeden z nich ako hosťujúci – Slovenské vojvodinské divadlo a jeden mimo konkurencie – súbor Základnej školy hrdinu Janka Čmelíka zo Starej Pazovy, ktorý prichystal predstavenie po srbsky). Počas zasadnutia boli kontaktované súbory z Pivnice, zo základnej školy a z Ochotníckeho divadla Janka

Čemana, keďže jestvovali informácie, že majú pripravené detské divadelné predstavenia, ktoré na prehliadku neboli zaslané. Následne bol navrhnutý finančný plán 3xĎ, ktorý prezentovala koordinátorka M. Kočišová a ktorý členovia schválili. V rámci bodu Otvárací a zatvárací ceremoniál prehliadky M. Kočišová informovala, že na otvorení 25. Prehliadky 3xĎ vystúpi Slovenské vojvodinské divadlo s inscenáciou Tilda a keď ide o zatvorenie, bude mať na starosti režisér Ján Čáni, ktorý v rámci projektu ÚKVS má prichystané aj divadelné dielne v rámci zaznamenávania 190. výročia od narodenia Pavla Dobšinského. K tejto téme bolo plánované aj zatvorenie prehliadky v predvedení malých divadelníkov. Jedným zo sprievodných podujatí naplánované boli divadelné dielne, tiež v dohode so Slovenským vydavateľským centrom – predstavenie detskej knižnej produkcie, naplánovaný bol aj face painting a ako aj v minulých rokoch na nádvorí SKUS h. J. Čmelíka návrh, aby sa účastníci a diváci mohli občerstviť, čím by sa vyhlo odchodu detí z miesta konania prehliadky. V rámci bodu Rôzne členovia OSR sa zmienili i o cenách, ktoré sa udeľujú na prehliadke a upozornili, aby sa okrem pravidlami stanovených cien, prichystali aj Diplomy za špeciálne uznania, ktoré by sa súborom či jednotlivcom prípadne udelili za zložky, ktoré pravidlami nie sú zahrnuté. Tiež bolo upozornené, aby sa vytvorená foto-dokumentácia v SKUS hr. Janka Čmelíka z predošlých ročníkov Prehliadky 3xĎ a preposlala do ÚKVS a NRSNM – pre potreby archívu ako svedectvo o tomto podujatí.

Zo zasadnutí Organizačno-správnej rady

48. Folklórneho festivalu Tancuj, tancuj...

Pred uskutočnením 48. Folklórneho festivalu Tancuj, tancuj... v Hložanoch a v Báčskom Petrovci boli realizované štyri zasadnutia Organizačno-správnej rady tohto festivalu: 17. apríla, 11., 15. a 21. mája 2018. Tiež sa uskutočnilo i jedno pofestivalové zasadnutie OSR – 21. septembra 2018 – ako piate.

Na prvom zasadnutí prítomní najsamprv zvolili predsedu tohto telesa a jednoznačne sa ním stal Michal Hataľa. Ďalšími členmi sa stali Anna Chrtánová Leskovac spred Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov, Rastislav Struhár spred Miestneho spoločenstva Hložany, Katarína Dobříková spred KOS Jednota z Hložian a Zdenka Tomanová spred Obce Báčsky Petrovec. Počas všetkých štyroch zasadnutí

členovia v čele s predsedom Hataľom riešili otázky týkajúce sa organizácie hlavného programu a sprievodných podujatí ako i financií festivalu, najmasovejšieho takéhoto druhu mimo hraníc Slovenska. Na zasadnutiach boli prítomní i predseda Výboru pre kultúru Ján Slávik, autorka konferansy všetkých troch koncertov festivalu Katarína Melegová-Melichová a koordinátorka festivalu Slovenka Benková Martinková.

Organizačno-správna rada schválila návrh, aby v odbornej porote, ktorá bude hodnotiť výkony folklórnych súborov pracovali Dr. Vlastimil Fabišík, Milorad Loníc a Ružena Červenská, etnografickú zložku festivalu – hodnotenie krojov si preberie Anna Čúsová a hudobné prednesy speváckych skupín a orchestrov budú sledovať Jarmila Juricová-Stupavská, Mária Zdravkovičová a Olivera Popadičová. Sprievodnými podujatiami v rámci festivalu boli naplánované výstavy v hložianskom Spolku žien Slovenka – Taniere a výstava fotografií Ondreja Stupavského (priestory Domu kultúry) ako i tradičný Jarmok v organizácii Asociácie slovenských spolkov žien v areáli amfiteátra.

Pofestivalové zasadnutie Organizačno-správnej rady festivalu, uskutočnené 21. septembra 2018, malo charakter súvahy a návrhov na jeho vylepšenie. Konalo sa za prítomnosti členov OSR Michala Hataľu, Kataríny Dobríkovej, Rastislava Struhára, Anny Tomanovej Mikanovej, predsedníčky NRSNM, Kataríny Melegovej Melichovej, predsedníčky VR NRSNM, a Jána Slávika, predsedu Výboru pre kultúru NRSNM. Najsamprv predseda OSR Michal Hataľ odôvodnil Správu o priebehu 48. Folklórneho festivalu Tancuj, tancuj... uskutočneného 26. mája 2018 v Hložanoch a behom rokovania i Správu Odbornej poroty 48. Folklórneho festivalu Tancuj, tancuj..., ktoré boli prítomným doručené v písanej forme (resp. elektronicky). Po diskusii boli dané jednotlivé pripomienky: aby sa správa o priebehu festivalu doplnila o údaj, že festival otvoril tanečný pár Folklórneho súboru Rozmarín Kreatívneho centra pre cestovný ruch, umenie a kultúru z Kovačice ako víťaz tohto festivalu z r. 2017; že festival financovali Národnostná rada slovenskej národnostnej menšiny, Obec Báčsky Petrovec, Miestne spoločenstvo Hložany, Ústav pre kultúru vojvodinských Slovákov a Kultúrno-osvetový spolku Jednota z Hložian. Pripomienky boli i na správu člena Odbornej poroty Vlastimila Fabišíka v časti, v ktorej sa zmieňuje o vystúpeniach jednotlivých súborov na festivale a o jeho organizácii. On totiž túto správu zverejnil a zaslal e-mailom ustanovizniam a jednotlivým účastníkom

festivalu na vlastnú päsť. Taktiež bolo konštatované, aby v budúcnosti predseda odbornej poroty festivalu bol z nášho prostredia a nie zo zahraničia. Na 5. zasadnutí OSR FF TT bola schválená i finančná správa festivalu, ktorú v krátkosti zdôvodnil predseda OSR M. Hataľa. Ďalšie pripomienky na zasadnutí sa vzťahovali na návrhy na zmeny v článkoch č. 13, 30, 34 a 42 Pravidiel FF Tancuj, tancuj... V súlade s článkom 42. týchto pravidiel jednohlasne bol vyneseny záver zaslať výzvu spoluzakladateľom a spoluorganizátorom festivalu na vymenovanie člena OS rady 49. FF Tancuj, tancuj... v roku 2019.

Zo zasadnutí Organizačno-správnej rady 38. Zlatého kľúča

V priestoroch Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov v Novom Sade sa 10. augusta 2018 uskutočnilo 1. zasadnutie Organizačno-správnej rady 38. Festivalu slovenskej populárnej hudby Zlatý kľúč. Zúčastnili sa ho Zdenko Kolár, Juraj Súdri, Anna Chrtánová Leskovac, Anna Medved'ová, Mariena Stankovičová-Kriváková, Želmíra Kolárová a Svetluša Hlaváčová, koordinátorka VPK NRSNM. Koordinátorkou a umeleckou riaditeľkou festivalu sa v 38. ročníku stala Slovenka Benková Martinková.

Prítomní sa zmienili o organizačných a finančných otázkach – celkovom rozpočte festivalu (o konkrétnych zdrojoch financovania: Ministerstvo kultúry a informovania Srbskej republiky, Miestne spoločenstvo Selenča, NRSNM, ÚKVS a ÚSŽZ), ako i o výberovom konaní, v rámci ktorého členovia komisie rozhodnú, ktoré z prihlásených pesničiek sa dostanú na festival (do ustáleného počtu 12). Tiež sa hovorilo o zložení odbornej poroty ako i o obsahu revuálnej časti programu (navrhnuté bolo, aby tu vystúpili mladí účastníci seminára, ktorý mal prebiehať v septembri v ÚKVS), ktorí teda budú interpretovať populárnu hudbu. Jednoznačne bol podporený návrh, aby sa tu dal priestor talentovaným mladým ľuďom. Upresnený bol i dátum uskutočnenia festivalu – 21. októbra 2018 v Dome kultúry v Selenči so začiatkom o 20.15 hod. v priamom televíznom prenose RT Vojvodina.

Na druhom zasadnutí Organizačno-správnej rady festivalu, ktoré sa uskutočnilo v Báčskom Petrovci dňa 3. októbra 2018 predsedal Zdenko Kolár, v prítomnosti ďalších členov a predstaviteľov spoluorganizátorov a spoluzakladateľov – Anny Medved'ovej, Marieny Stankovičovej-Krivákovej, Slovenky Benkovej

Martinkovej, Želmíry Kolárovej a Svetluše Hlaváčovej.

S. Benková Martinková ako umelecká riaditeľka a koordinátorka festivalu informovala o aktuálnych prípravách na festival a rozoberali všetky ďalšie organizačno-technické detaily. Hovorilo sa o nahrávaní hudobného materiálu – pracovnej verzie, o zložení odbornej poroty a moderátora, generálnej skúške s RT Vojvodiny, o náplni samotného koncertu – revuálnej časti, do ktorej pribudlo i vystúpenie jubilujúceho Komorného zboru Zvony, ktorý v r. 2018 zaznamenal 25. výročie pôsobenia. Upresňovali sa technické otázky a rozdelili kompetencie týkajúce sa dozoru hasičov, sms-hlasovania, stravovania a občerstvenia, VIP kokteilu, scény a efektov, inšpície a pod. Jedným z akcentov zasadnutia bol finančný plán, vypracovaný podľa zdrojov existujúcich príjmov, do ktorého medzi zasadnutiami pribudli i prostriedky z APV.

Zo zasadnutia Organizačno-správnej rady

49. prehliadky Divadelný vavrín

V priestoroch SKUS hrdinu Janka Čmelíka v Starej Pazove sa 19. októbra 2018 uskutočnilo 1. zasadnutie Organizačno-správnej rady 49. Prehliadky slovenských ochotníckych divadelných súborov Divadelný vavrín. Zasadnutím predsedala Libuška Lakatošová, predsedníčka OSR, a prítomní boli: Anna Tomanová Makanová, predsedníčka NRSNM, Anna Chrťanová Leskovac, riaditeľka Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov ako i Ján Makan, Alexander Bako, Zdenko Uheli – členovia Organizačno-správnej rady, tiež Svetluša Hlaváčová, koordinátorka Výboru pre kultúru NRSNM a Míruška Kočišová, kandidátka na koordinátorku prehliadky.

Prítomní rozoberali otázky týkajúce sa termínu 49. Divadelného vavrína, schválili návrh na koordinátorku – Mírušku Kočišovú, zaoberali sa otázkami zloženia odbornej poroty, návrhom na umeleckého vedúceho, vedúceho rozhovorov po divadelných predstaveniach, hovorili o počte prihlásených súborov, o propagačnom materiáli, návrhoch na uznanie za herecké výkony a špeciálne ceny ako i o rozpočte tohtoročného divadelného podujatia. Na tohtoročnú divadelnú prehliadku sa prihlásilo iba šesť divadelných predstavení zo štyroch slovenských prostredí – Starej Pazovy, Kulpína, Kovačice a Padiny.

Zasadnutie prípravného výboru 20. Festivalu Letí pieseň, letí

Pred uskutočnením 20. Festivalu Letí pieseň, letí v Kovačici dňa 13. novembra 2018 sa uskutočnilo zasadnutie prípravného výboru tohto festivalu v Ústave pre kultúru vojvodinských Slovákov v Novom Sade. Prítomní boli Ján Tomáš, riaditeľ Domu kultúry 3. októbra v Kovačici, v mene Ústavu pre kultúru vojvodinských Slovákov riaditeľka Anna Chrt'ánová-Leskovac a v mene Výboru pre kultúru NR Svetluša Hlaváčová, koordinátorka. Prítomní riešili otázky týkajúce sa organizácie koncertu a financií festivalu: od osvetlenia a ozvučenia, scénografie, cestovných trov, propagačného materiálu a jeho distribúcie, stravovania a občerstvenia, odmien, festivalovej postprodukcie – vydania cédečka, scenára, výberu moderátorov, po zloženie odbornej poroty (hodnotenie skladieb a interpretácií a textov piesní) a pod. Uvedený tím sa na rovnakom mieste stretol ešte raz i 30. novembra 2018.

Dve stretnutia posudzovacej komisie na hodnotenie projektov APV

V priestoroch Národnostnej rady slovenskej národnostnej menšiny dňa 10. apríla 2018 zasadala posudzovacia komisia NRSNM, ktorá hodnotila projekty súbehu Pokrajinského sekretariátu pre vzdelávanie, predpisy, správu a národnostné menšiny – národnostné spoločenstvá pre spolufinancovanie projektov slovenskej národnostnej menšiny na rok 2018. Dňa 19. apríla 2018 zasadala posudzovacia komisia NRSNM, ktorá hodnotila projekty súbehu Pokrajinského sekretariátu pre kultúru, verejné informovanie a vzťahy s náboženskými spoločenstvami na spolufinancovanie projektov a programov v oblasti ochrany, zveľad'ovania a rozvoja kultúry a umenia národnostných menšín v AP Vojvodine na rok 2018. V súlade so Zákonom o národnostných radách, národnostné rady sú poradným telesom v procese rozdeľovania finančných prostriedkov z Republiky Srbsko a Autonómnej pokrajiny Vojvodiny, ktoré sa schvaľujú ustanovizniam, združeniam alebo organizáciám slovenskej národnostnej menšiny. Posudzovacia komisia aj toho roku navrhla prioritné projekty na základe schválených kritérií NRSNM na udeľovanie finančných prostriedkov. Návrhy posudzovacej komisie teda majú iba odporúčací charakter Pokrajinskému sekretariátu pre vzdelávanie, správu a národnostné spoločenstvá a zverejňujú sa až po rozhodnutí sekretariátov.

Podpora časopisu Nový život

Do kontextu kreatívnej podpory slovenskej vojvodinskej tvorby patrí i podpora časopisu Nový život, ktorý vydáva Slovenské vydavateľské centrum. V tom zmysle boli z plánovaných prostriedkov Komisie pre literárno-vydavateľskú činnosť vyplatené autorské honoráre šéfredaktorke Nového života počas 2018. roka.

Iné aktivity v kompetencii koordinácie VPK NRSNM

Keď ide o žiadosti o dotácie na Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí, koordinátorka Výboru pre kultúru na ÚSŽZ v novembri r. 2017 vypracovala 14 dotácií, ktoré boli zrealizované v roku 2018 a v časti projektov sa zúčastnila aj pri ich realizácii a ktoré behom decembra roka 2018 aj vyúčtovala. Ide o: 5. Seminár kreatívneho písania, Účasť na Južnoslovenských detských a mládežníckych folklórnych slávnostiach v Dulovciach v r. 2018, Otvárací program Slovenských národných slávností 2018, Festival Stretnutie v pivnickom poli, Festival Divadelný vavrín 2018, Detská divadelná prehliadka 3 x Ď 2018, Festival populárnej slovenskej hudby Zlatý kľúč 2018, Folklórny festival Tancuj, tancuj 2018, Účasť tímu pred NRSNM na 5. Krajanskom dvore v r. 2018, Detský festival slovenskej populárnej hudby Letí pieseň, letí 2018, Účasť súboru z Kovačice na Krajanskej nedeli 53. folklórnych slávností pod Poľanou v Detve 2018, 2. Škola choreografie slovenských ľudových tancov, hudby a spevu v Srbsku, Odchod slovenských choreografov zo Srbska na zdokonaľovanie do Slovenskej republiky a Dokumentácia predmetov v Dome Martina Jonáša v Kovačici. V rámci lehoty na podávanie žiadostí o dotácie ÚSŽZ na 2019. rok zaslala nasledujúce žiadosti: 6. Seminár kreatívneho písania, Otvárací program Slovenských národných slávností 2019, 3. Škola choreografie slovenských ľudových tancov, hudby a spevu v Srbsku, Detská divadelná prehliadka 3xĎ 2019, Festival Divadelný vavrín 2019 a Folklórny festival Tancuj, tancuj 2019.

Počas 2018. roka – čiastočné zapájanie sa do informovania o realizácii Akčného plánu (strednodobého strategického dokumentu obsahujúceho strategické ciele stanovené v súlade s odporúčaním Poradného výboru Rámcovej konvencie Rady Európy, ktorého realizácia bola nevyhnutná na odstránenie zistených nedostatkov pri uplatňovaní práv a slobôd národnostných menšín) teda uskutočňovania práv národnostných menšín pre rokováciu kapitoly 23. V oblasti kultúry to bolo iba jedna aktivita – sledovanie návrhu Ministerstva kultúry a informovania Republiky Srbsko,

keď ide o nákup vybraných publikácií pre knižnice v bežnom roku.

Do ďalšieho radu aktivít v koordinácii Výboru pre kultúru patrí archivovanie materiálu zo všetkých zasadnutí výboru, záverov z komisií výboru, resp. zo zasadnutí iného rázu, tiež prípravy odmien – diplomov, plakiet, sošiek pre uskutočnené celomenšinové festivaly, ako i zazmluvňovanie, vybavovanie administratívnych, organizačno-technických záležitostí, tiež účasť na zasadnutiach NRSNM ako i v televíznych vysielaniach Slovenskej redakcie RTV, občasné prispievanie do printových médií o aktivitách NRSNM a podobne.

O všetkých aktivitách NRSNM verejnosť bola informovaná na portáli NRSNM www.rada.org.rs prostredníctvom webových správ písaných zo strany koordinátorky nielen po slovensky, ale i v preklade do srbčiny, zároveň ilustrovaných fotografiami. Teda zúčastniť sa väčšiny sledovaných podujatí, akcií a zasadnutí zo strany koordinátorky Výboru pre kultúru NRSNM, resp. zabezpečiť články v prípade znemožnenej účasti a pod.

Predseda VPK NRSNM Ján Slávik

Prpravila koordinátorka VPK NRSNM Svetluša Hlaváčová